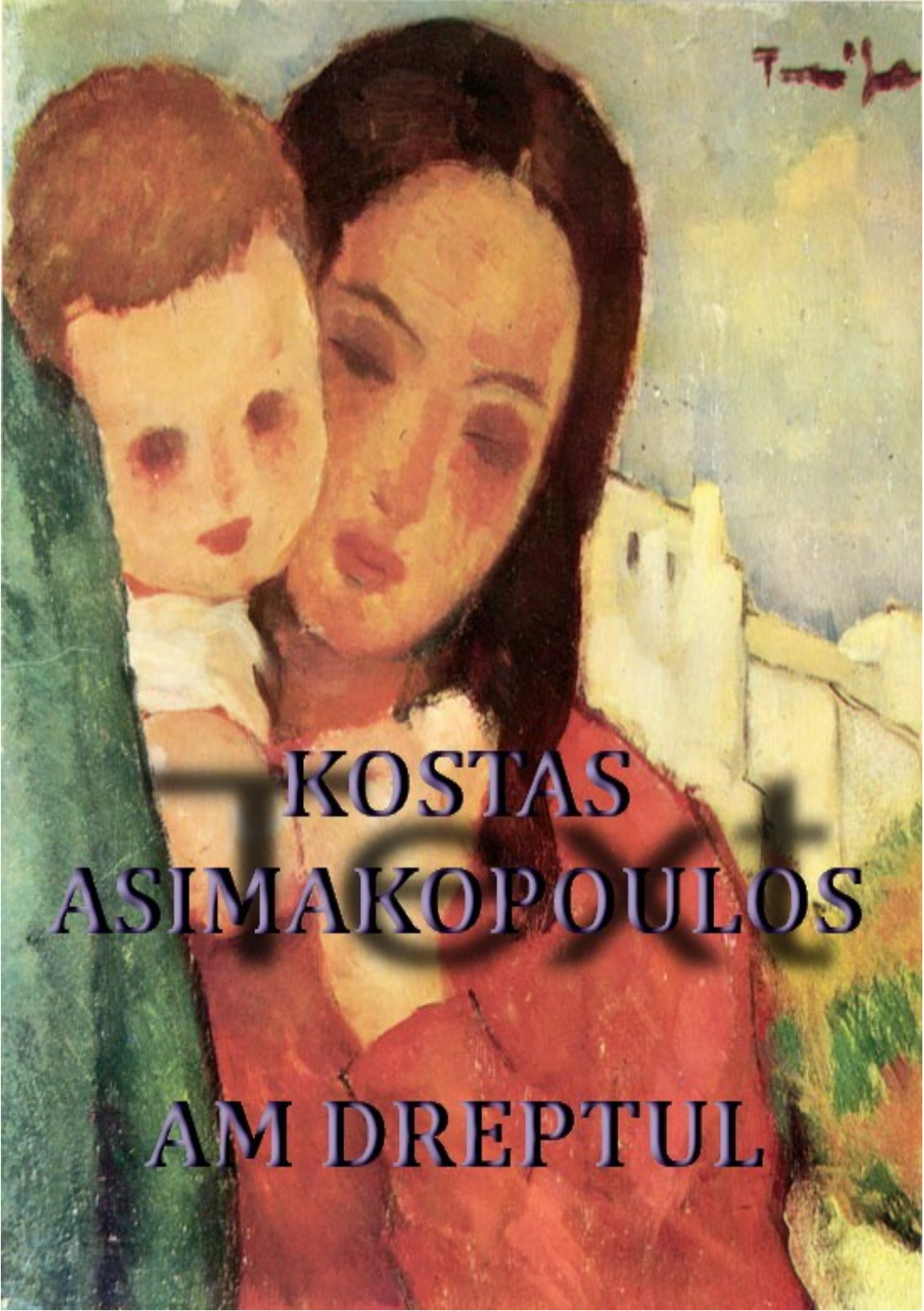

KOSTAS ASIMAKOPOULOS

AM DREPTUL

KOSTAS ASIMAKOPOULOS

AM DREPTUL

TEATRU

Foto copertă: *Mama si copilul,* Nicolae Tonitza

Tehnoredactare: Mariana Alecu

copyright© Kostas Asimakopoulos, 2018
copyright© Angela Bratsou *(trad)* 2018
copyright© Editura UER Press 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ASIMAKOPOULOS, KOSTAS
Am dreptul: teatru / Kostas Asimakopoulos; trad. din lb. greacă Angela Bratsou. - Bucureşti: UER Press, 2018
ISBN 978-606-94322-6-6

I. Bratsou, Angela (trad.)
821.14

KOSTAS ASIMAKOPOULOS
AM DREPTUL
TEATRU
Traducere din limba greacă: Angela Bratsou

UER PRESS
Bucureşti 2018

NOTĂ BIOGRAFICĂ

Kostas Asimakopoulos este unul dintre scriitorii greci cei mai renumiţi şi preţuiţi din ultimele decenii. A fost onorat de trei ori de Academia din Atena, de trei ori cu Premiul de Stat pentru teatru, cu Premiul Internaţional *Pirandello (1988*), cu un premiu din partea Academiei franceze „Art, Science et Lettres” şi cu *Medalia oraşului Atena*. A scris romanele: „Generaţia de prizonieri”, „Regele şi statuia” *(Premiul Academiei din Atena)*, „Crimele de la Sparta”, „Copacul care Dansează,” „Altana din Parga” *(Premiul Academiei din Atena)*, „Fântâna cu stele” (biografie fictionalizată a Patriarhului Chiril al VI-lea), „Pe Râul ciocârliilor”, „Sufletele din Samotracia” şi „Dansul moştenitorilor,” culegerile de povestiri „Despre Armata Sfântă”, „Dansul lui Osman Taka” *(premiul Academiei din Atena)*, „Copiii”, şi multe piese jucate în Grecia şi în străinătate. Este caracteristic faptul că piesa „Eleni Altamura” i-a fost jucată continuu timp de doi ani pe scena principală a Teatrului Naţional din România. Lucrările sale au fost traduse în peste 20 de limbi, printre care şi în chineză.

Născut în Mytilene în mai 1936, a studiat ştiinţe politice şi s-a ocupat de foarte devreme cu teatrul ca regizor şi dramaturg, şi cu cinematograful. A scris mai mult de 35 de scenarii de film şi cinci piese de teatru. În industria cinematografică greacă a regizat în jur de 11 filme.

Kostas Asimakopoulos a reprezentat literatura greacă la diferite conferinţe în Iugoslavia, Irlanda, China, România etc. Este membru al Societăţii Scriitorilor din Grecia, al Societăţii Dramaturgilor Greci, al Uniunii Criticilor de Film, al Arhivei de Film din Grecia şi al Eforiei Muzeului Teatrului.

Kostas Asimakopoulos vorbeşte şi engleza, franceza şi italiana şi locuieşte în Atena.

A studiat la Universitatea Panteion şi, în paralel, teatru la Şcoala lui Kostis Michaelides, cu profesori Michaelides însuşi, Mary Aroni, Manos Katrakis, Yannis Tsarouhis, şi apoi, pentru puţin timp, la Şcoala lui Karol Koun. A urmărit multe piese de teatru în străinătate, în special Franţa, precum şi turnări de filme. A lucrat timp de mai mulţi ani la emisiuni săptămânale

consacrate despre literatură, teatru şi arte vizuale la radioul de stat şi a tradus şi regizat pentru televiziune la nivel naţional mai multe piese de teatru. Aşa cum am mai spus, a apărut de foarte tânăr în viaţa literară greacă şi a fost tradus în spaniolă, rusă, norvegiană, finlandeză, lituaniană, estonă, cehă, maghiară, ucraineană, română, bulgară, olandeză, albaneză, slovenă, sârbă, portugheză şi altele. Lucrările sale sunt jucate în teatre naţionale, municipale şi private străine.

A scris scenariile pentru treizeci şi cinci de filme: „Răpirea", „Tinereţe Neliniştită", „Adio, viaţă", „Cenuşăreasa", „Viaţă amară" ş.a.

Ca regizor, scenograf şi producător a turnat 17 filme. Aproape toate – cu excepţia unuia – departe de Atena. Printre ele:

„Pâine pentru un evadat", (după nuvela cu acelaşi nume, la Pilio);

„Vinovaţi" (după nuvela proprie „În gura leului", în Evia);

„În faţa spânzurătorii" (triptic, bazat pe o povestire proprie, în Cipru);

„Părăsire" (după povestirea cu acelaşi nume, la Kastoria)

„Familia Horafa" (după cartea sa pentru copii, având acelaşi nume);

„Zile frumoase" (într-o insulă din Marea Egee);

„Târgul de mirese" (în Parga, Paxos, Nafpaktos);

„Nu există dezertori" (la Pilo şi Methoni) ş.a.

A transpus ca regizor şi scenarist – în seriale de televiziune – romanele istorice proprii cu multe personaje:

„Regele şi statuia" – Premiul Academiei din Atena (şi coproducător), în diferite părţi ale Mării Egee.

„Altana din Parga" – Premiul Academiei din Atena – în Epir *(Parga, Ioannina – Souli)*, în Corfu şi în alte locuri. „Clopote de seară" *(Syros, Mykonos)*.

A produs, de asemenea, multe piese de teatru TV. Printre ele *„Procesul lui Hristos"* de Diego Fabri, *„Un tramvai numit dorinţă"* de Ten Williams, *„O pălărie plină de ploaie"* Michael Gatsos, *„Fără mânie"* de J. Hastings. *„Niciodată să nu disperi"* de acelaşi (de mare succes în mai multe teatre din străinătate) etc.

De asemenea, a făcut filme documentare despre literatură şi alte subiecte. În acest domeniu, a fost membru al comisiei Festivalului de la Salonic. Este câştigător al premiului internaţional *Premio Pirandello (1988)* şi deţinător al *Sceptrului European* - Premiul pentru Literatură (2002) precum şi premiat

cu *Medalia Oraşului Atena*, pentru contribuţia adusă literaturii şi culturii din ţara sa (1998). Este invitat la universităţi din străinătate pentru prelegeri despre literatură şi teatru greceşti. Secretar general al *Societăţii Greceşti a Traducătorilor literari* a Centrului grecesc „PEN Club”. A fost preşedinte al *Societăţii Dramaturgilor greci* şi al *Muzeului Teatrului*. Multe dintre traducerile lui sunt jucate în teatre. Ultima în anul 1966 la *Teatrele Amiral, Park* şi *Amfiteatru (Sp. Evangelatou).* Experienţele din călătoriile sale în Europa, Asia, America şi cunoştinţe cu personalităţi importante *(Mao Zedong, Faulkner, Cocteau, Fellini, Art. Miller, Borges, Silone, Gheftusenko, De Filippo, I. Antrits etc.)* sunt cuprinse în cea mai recentă carte a sa *„O viaţă de trăit.”*

DATE TRADUCĂTOR

Angela Bratsou, premiată recent de *Asociaţia Traducătorilor Literari din Grecia* pentru tălmăcirea ei, în volum, în limba română, a poetei Kiki Dimoula (*Epoché/Εποχή,* Editura UER Press, Bucureşti, 2016) a tradus în limba română scriitori şi poeţi greci renumiţi dar şi scriitori şi poeţi români în limba greacă. Amintim doar participarea sa cu traducere şi coordonarea împreună cu profesorul Stavros Deligiorgis a unei ediţii bilingve a culegerii „Şapte Schiţe” de I.L. Caragiale (Atena, 2012) şi în anul 2014 cu traducerea povestirii „Musa”, precum şi pregătirea împreună cu profesorul Stavros Deligiorgis, a volumului „Călătorii Mediteraneene”, proză scurtă de Panait Istrati. Are în pregătire finală, în colaborare cu acelaşi Stavros Deligiorgis, trei noi titluri de Thanassis Valtinos, ca şi a unor antologii proprii traduse în limba română din poeţii greci (Liana Sakelliou, Chrysoula Aguyranopoulou, Theoni Kotini, Kostas Koutsourelis, Ioannis Patilis etc.), precum şi o antologie în limba greacă a unor tineri poeţi români.

CĂTRE CITITORI

Într-o operă teatrală şocantă, care iniţial făcea parte din nuvela „CEI CE NU AU PLECAT” *(2008 Editura Agkira)*, KOSTAS ASIMAKOPOULOS ne vorbeşte, încă din 2014, despre o chestiune actuală: imigraţia. El ne vorbeşte, de asemenea, despre istorie, drepturi, dragoste, sacrificiu, înţelegere, dar şi despre tragediile pe care le aduce războiul cu el.

De aici intervine şi dificultatea pentru traducător, care trebuie să ştie toate acestea şi să le transfere cu exactitate în noua limbă, păstrând în acelaşi timp frumuseţea, ritmul, stilul şi vioiciunea cuvântului lui Kostas Asimakopoulos. Dar este, de asemenea, un teren propice pentru participarea sa respectuoasă la prezentarea unor astfel de probleme importante.

Onoarea şi bucuria mea, această traducere.

Angela Bratsou

AM DREPTUL

(Piesă de teatru în două acte)

PERSONAJE

ADRIANÓS: Burghez corfiot trecut de şaizeci. Pentru vârsta lui, frumos. Solemn şi plin de nobleţe.

MIRKO: Treizeci de ani. Frumos, interesant şi curajos.

ELSA: Nevasta lui ADRIANÓS. Treizeci de ani. Aristocratică, atrăgătoare, cu personalitate.

MAMA lui MIRKO: Şaizeci de ani. Orăşeancă, având experienţă de viaţă şi spirit combativ. Cucereşte imediat cu modul ei de a fi.

Pentru reprezentaţia spectacolului ar fi bine, la începutul ei, să fie proiectate pe cortină sau pe un ecran care să acopere scena, imagini de documentare vechi din războiul Serbiei cu Austria şi din tragedia retragerii armatei sârbe până la sosirea ei în Corfu, în iarna lui 1914 – 1915. Să se încheie aceste scene cu imagini din Corfu din epoca respectivă. Dacă, bineînţeles, există documentare salvate de la aceste evenimente. Dacă nu, s-ar putea face un montaj de fotografii ale aceloraşi evenimente, cu folosirea tehnologiei corespunzătoare, precum şi cu sunete potrivite şi muzică ritmată, ar putea fi o bună introducere în atmosfera piesei.

PARTEA ÎNTÂI

SCENA ÎNTÂI

(Scena arată o cameră mare într-un conac vechi din Corfu. Este biroul-salon al doctorului Adrianós Theotókis. Mobilier bun, bibliotecă bogată şi îngrijită, picturi pe pereţi, în special portrete de familie. O uşă dublă care duce din alte încăperi în această cameră, o alta pentru cea de alături, una sau două ferestre mari la stradă, de unde este vizibilă o imagine a oraşului. Acestea, cu perdele.

Când este ridicată cortina, se aud clopote bătând pentru slujba de dimineaţă. Doctorul Adrianós Theotókis este pe punctul să iasă. Păşeşte neliniştit, vizibil confuz. Monologhează.)

ADRIANÓS: El a fost. Da, el a fost, nu greşesc. L-am recunoscut imediat. Nu s-a schimbat prea mult, deşi a trecut atât de mult timp. Chiar de departe văzut, mi-am spus, „El este. Ameninţarea care-mi vine. Pericolul de a se întâmpla ce este mai rău în viaţa mea”. Ca şi cum ar fi puţine problemele avute deja din cauza lui. Şi sunt sigur că şi el m-a văzut. M-a surprins cu ochiul. Şi dacă nu s-a apropiat de mine, a fost pentru că s-a întâmplat să fim în mijlocul lumii, în centrul oraşului. Nu-i convenea să se apropie de mine, să mă oprească şi să înceapă să-mi spună... ce să îmi spună? Şi de ce? Păi, ceea ce nu a dorit atunci, vine acum să mi-o spună. În propria mea casă! Şi eu, dacă ignor, trebuie să-l accept. Nu am nicio scuză să refuz. Dacă aş spune nu, şi iar nu, refuzul acesta al meu s-ar putea întoarce împotriva mea, dacă ar fi aflat de alţii, ar da motivaţie să reînvie poveşti vechi de la mine din casă, uitate de lume. De aceea am spus: „Să vină”. Dar, măcar să nu vină! Să nu mă întâlnească. Nici azi, nici mâine, nici vreodată! De s-ar întâmpla ceva şi de ar dispărea*! (Se aud nouă bătăi de la un ceas public.)* Este însă ora lui acum. Ora critică! *(Se apropie de fereastră şi se uită afară.)* Uite-l! Acum intră în casă. Tocmai când iese Fotirn. O salută. Intră. *(Revine în centrul încăperii. Încercând să arăte calm.)* Trebuie să par liniştit. Ca şi cum nu suspectez nimic. *(Şade în spatele biroului şi se preface că scrie ceva. Aproape imediat se*

aude un ciocănit discret în usa camerei. Răspunde cu răceală.) Poftiţi... *(Uşa se deschide şi intră cu timiditate Mirko Pavlici.)*

MIRKO *(închizând în urma lui uşa)*: Bună ziua.

ADRIANÓS *(tot cu răceală)*: Bună ziua.

MIRKO: Nu e necesar să mă recomand. Mă cunoaşteţi.

ADRIANÓS: Nu.

MIRKO: Nu cred că m-am schimbat mult de atunci. Poate cu anii, cu atâtea câte am trăit, *(corectând)* am trăit cu toţii, m-am cam maturizat la chip, dar rămân tot eu. Mirko Pavlici...

ADRIANÓS: Cel care...

MIRKO *(întrerupându-l calm)*: Mai bine nu spuneţi. Dumneavoastră sunteţi...

ADRIANÓS *(întrerupându-l calm)*: Doctorul ADRIANÓS Theotokis.

MIRKO: ...pe care toţi aici în Corfu vă onorează şi vă respectă. Vă iubesc.

ADRIANÓS: Vă mulţumesc că spuneţi asta.

MIRKO: O spun pentru că... şi eu împărtăşesc aceste simţăminte pentru dumneavoastră. Şi am recunoştinţă pentru ceea ce aţi făcut pentru noi, sârbii, atunci... Şi pentru mine în special. Dar, de asemenea, pentru...

ADRIANÓS *(întrerupându-l)*: Vorbiţi bine greaca.

MIRKO: Am învăţat-o deja. Începusem de atunci, aici, să comunic destul. Şi trebuia să capăt uşurinţa în exprimare; pentru că...

ADRIANÓS *(întrerupându-l, pentru a evita continuarea frazei lui Mirko)*: Dumneavoastră aţi venit şi ieri şi m-aţi căutat? Mi-a spus menajera casei că... cineva... străin.

MIRKO: Da, eu. Am văzut-o şi acum când ieşea. Chiar atunci când ciocăneam la uşă.

ADRIANÓS: Merge la biserică. Este sărbătoare astăzi. A Crucii.

MIRKO: Şi pentru noi, sârbii. 14 septembrie.

ADRIANÓS: Exact. M-aş fi dus şi eu să urmăresc slujba la biserică, dar trebuie să merg la spital. Mă aşteaptă răniţi. O să avem chiar şi azi vreo operaţie. Am mai rămas puţin pentru dumneavoastră, pentru că aţi spus că veţi reveni astăzi.

MIRKO: Da, dimineaţa. Pentru a vă prinde înainte să plecaţi. Şi să vă spun: nu m-a deranjat că nu v-am întâlnit ieri. Am avut timp pentru a merge la cimitir. Am stat la mormânt până la căderea nopţii. Iar...

ADRIANÓS: Iar?

MIRKO: Da. Am mers şi alaltăieri, odată ajunşi.

ADRIANÓS: Odată ajunşi? Cine? Nu aţi venit singur?

MIRKO: Nu.

ADRIANÓS: Dar?

MIRKO: O să vă spun. *(încep să se audă lovituri rare de tun de pe vasele de război care trag spre oraş.)*

ADRIANÓS *(apropiindu-se de fereastră)*: Trag iar. Corăbiile italiene spre oraş. Probabil le-aţi văzut.

MIRKO: Da. Asediu.

ADRIANÓS: De paisprezece zile. Din 31 august. Şi cât va dura... Adevărată ocupaţie a insulei. Au găsit motiv. Uciderea italienilor care au participat în comisia trasării frontierei, a noului stat creat: al Albaniei. Au presupus că i-ar fi omorât nişte greci. Patrioţi greci. În timp ce adevărul este că i-au ucis albanezii, tocmai pentru a avea aceste consecinţe negative, adică ocuparea insulei Corfu. Totul cu viclenie.

MIRKO: Avem experienţă şi noi, iugoslavii, cu tactica italienilor. În cazul Fiume[1]. În sus, spre Trieste. S-a revoltat şi un poet de-al lor...

ADRIANÓS *(întrerupând)*: D'Annunzio...

MIRKO *(continuând)*: ...care face pe eroul zburând cu avionul.

ADRIANÓS: Bufonerii... păcat... Pentru că scrie frumos. Şi a fermecat şi o mare actriţă. Pe Duse. Eleonora Duse[2]. Cea mai bună din toată Europa.

MIRKO: Asta dumneavoastră o ştiţi... Eu...

ADRIANÓS *(îl întrerupe din nou, ca să evite subiectul vizitei)*: Fapt este că acest prim-ministru de acum al italienilor, Mussolini, este foarte ambiţios şi lacom. Vrea multe. Mă tem că în curând se va dovedi periculos pentru Europa.

MIRKO: Mulţi spun asta. Ne vom umple de victime.

ADRIANÓS: Deja avem în Corfu. Cincisprezece morţi în prima zi şi treizeci şi cinci răniţi, refugiaţi din Asia Mică, care de anul trecut stau, se presupune că temporar, în forturi. Nefericiţii au

---

[1] În perioada 1920 – 1924 a existat sub numele de Statul Liber din Fiume, un oraş-formaţiune statală cu o suprafaţă totală de doar 28 km pătraţi la frontiera dintre Italia şi Croaţia, constituită în urma unei intervenţii armate puse la cale de un grup de naţionalişti italieni sub comanda poetului Gabriele D'Annunzio.

[2] Eleonora Duse a fost o actriţă italiană (3.10.1858 – 21.04.1924), socotită una dintre cele mai mari actriţe din toate timpurile. Gabriele d'Annunzio a scris patru piese pentru ea.

scăpat de atrocităţile turcilor contemporani pentru a fi ucişi de tunurile italienilor aici, unde au găsit ospitalitate.

MIRKO: O grozăvie, o sălbăticie.

ADRIANÓS: Şi asta pentru că guvernul italian vrea stăpânirea asupra insulei Corfu şi a tuturor insulelor ionice.

MIRKO: Şi nu numai, din păcate.

ADRIANÓS: Dar de aici problema se extinde. Intră în joc şi alte puteri. Franţa, Anglia... Refugiaţii din forturi, civilii femei şi copii, sunt sub protecţia Lordului Primar al Londrei, afectat de bombele italienilor. Problema ajunge la Liga Naţiunilor de la Geneva. De aici poate să se aprindă un nou război în toată Europa.

MIRKO: ...Cum s-a întâmplat la Sarajevo, acum câţiva ani. Cu asasinarea moştenitorului austriac de către un patriot sârb.

ADRIANÓS: Aproape la fel. Aici deja trăim într-un climat de război. Asediu din partea flotei italiene. Nicio altă navă nu se apropie.

MIRKO: Am văzut.

ADRIANÓS: Şi totuşi, dumneavoastră aţi venit. Cum?

MIRKO: Doar sufletul meu ştie. Riscând. În secret, pe timp de noapte, pe la Saranda[1]. Cu un vas mic de pescuit. Pe o coastă pustie.

ADRIANÓS: Aţi găsit momentul cel mai rău. În plin pericol.

MIRKO: Da.

ADRIANÓS: Pentru ce atâta grabă?

MIRKO: Ajungem la problemă. Pentru că asta arată cât de hotărât sunt, în legătură cu motivul sosirii mele. *(Subliniind fără grabă.)* Nimic nu mă împiedică. Nici pericolul.

ADRIANÓS: Nu vreau să aflu.

MIRKO: Veţi afla. Vă voi spune imediat. Pentru că aveţi legătură cu asta.

ADRIANÓS *(dorind să evite)*: Mă mir. Credeţi că...

MIRKO *(pe un ton scăzut, dar cu fermitate)*: Este adevărul. O realitate pe care o trăim deja de şapte ani, dumneavoastră, eu şi...

ADRIANÓS *(oprindu-l, evident neliniştit)*: Poveştile cu ani cer timp. Iar eu, v-am spus de la început, nu am timp. Am stat pentru puţin, doar să vă văd, să înţeleg cine m-a căutat.

MIRKO: Şi aţi înţeles?

ADRIANÓS: Ca să fiu sincer, da, din nefericire.

---

[1] Localitate din sudul Albaniei.

MIRKO: De ce „din nefericire”?

ADRIANÓS: Pentru că dorinţa mea a fost şi continuă să fie, să nu vă mai văd niciodată.

MIRKO: Vă înţeleg. Dar de ce nu recunoaştem că nu putem – şi nu este permis – să controlăm şi sentimentele celorlalţi, să le dirijăm viaţa? Asta – permiteţi-mi să spun – este... egoism.

ADRIANÓS: Judecaţi lucrurile după cum le înţelegeţi.

MIRKO: Să discutăm despre asta.

ADRIANÓS: Am spus, mă aşteaptă la spital. O să operez.

MIRKO: De ziua Crucii?

ADRIANÓS: Si astăzi. Primează viaţa oamenilor. Dumnezeu vrea asta. Şi jurământul pe care l-am făcut.

MIRKO: Logic, sunt de acord. Atunci, să mă întorc după amiază?

ADRIANÓS: Nu. Nu ştiu cum îmi va fi ziua. Nu auziţi? Obuzele. Iar ne lovesc navele. Probabil o să avem iar alte noi victime. Răniţi care ar avea nevoie de ajutorul meu.

MIRKO: Înţeleg asta. Dar mâine veţi şti pe când. Să vin să vă văd. *(Aducându-l în impas.)* Ei?

ADRIANÓS (cu greutate): Probabil.

MIRKO: Spuneţi-i, vă rog, femeii pe care o aveţi aici. Voi trece, voi bate la uşă şi voi întreba. Ei?...

ADRIANÓS *(privindu-l cu calm)*: De acord.

MIRKO *(dând mâna pentru înţelegere)*: Trebuie să terminăm. Am hotărât. Nu mai suport.

ADRIANÓS *(cu teamă, dar şi vehement, oprindu-l)*: Niciun cuvânt în plus. E suficient pentru moment. *(Îi dă şi el mâna.)*

MIRKO *(repetă, subliniind)*: Să terminăm. E timpul!...

(Se privesc unul pe altul şi, în timp ce se aude o muzică adecvată, se face întuneric. În curând muzica se reduce, se opreşte şi începe scena următoare.)

SCENA A DOUA

(În acelaşi loc, cei doi bărbaţi. Poate doar Adrianós Theotókos cu o îmbrăcăminte puţin diferită, probabil mai mult o ţinută de casă. Amândoi în picioare.)

MIRKO: Ştiu că ceea ce caut nu voi obţine cu uşurinţă de la dumneavoastră. Am înţeles-o de la prima noastră întâlnire de alaltăieri.

ADRIANÓS: Dar nici nu ştiu ce urmăriţi.

MIRKO *(cu calm)*: Ştiţi. Aţi ghicit chiar înainte să mă vedeţi, când menajera v-a spus că un străin v-a căutat. Vi s-a dus mintea la mine.

ADRIANÓS: Vorbiţi serios? După atâţia ani? Opt.

MIRKO: Şapte. Şi patru luni, pentru exactitate. Din mai, din ’15. Atunci am plecat.

ADRIANÓS: Să spunem, şapte ani. Şi totuşi, este puţin? Nimeni nu ar fi crezut că după atât timp veţi apare din nou.

MIRKO *(adaugă)*: ...Şi cu atâtea câte au intervenit între timp. Spuneţi-o. Cel mai probabil ar fi fost să fi plecat din viaţă, să fi fost ucis. La fel ca atâţia alţi compatrioţi de-ai mei, mii.

ADRIANÓS: Probabil că da. Dar nu şi că am vrut-o. Pentru numele lui Dumnezeu, nu vreau moartea nimănui, dar... *(Se opreşte brusc.)*

MIRKO *(direct)*: Dar?

ADRIANÓS *(jenat, pentru a evita subiectul şi îndreptându-se spre o mobilă pe care există o tavă cu sticle de băuturi şi pahare)*: Vreţi să beţi ceva?

MIRKO: Nu, mulţumesc. Băutura la astfel de ore mă scoate din gândurile mele.

ADRIANÓS *(turnând dintr-o sticlă într-un pahar)*: Eu voi bea. Întotdeauna, înainte să merg să operez, beau un coniac. Face bine, dă putere. *(Ridicând paharul puţin.)* În sănătatea noastră, a tuturor, aşadar.

MIRKO: Şi să fie bine.

ADRIANÓS: Aş spune că da. Doar că problema este că mulţi oameni văd în mod diferit binele. După interesele proprii, după trăiri.

MIRKO: Undeva însă există adevărul, dreptatea. Pe care trebuie să le căutăm. De asta zic să ne întoarcem un pic în urmă,

la început, acolo de unde a început totul în ceea ce ne priveşte pe noi amândoi...

ADRIANÓS: Nu o să fie bine pentru dumneavoastră.

MIRKO *(cu calm)*: Vom vedea. *(Începând.)* Deci, septembrie din 1915...

ADRIANÓS: Atât de înapoi mergeţi?

MIRKO: Da. După lupta eroică de a-şi păstra independenţa, Serbia şi Muntenegru pierd războiul. Frontul se rupe, armata noastră se retrage în faţa supremaţiei forţelor austriece. Suntem oameni săraci, de secole în sclavia turcilor, nu aveam mijloacele pentru acest război. Austria, o superputere. Si totuşi...

ADRIANÓS *(îl întrerupe, ca şi cum ar fi nerăbdător)*: Aţi luptat cu tărie, aţi pierdut, v-aţi retras, aţi ajuns până la coasta Albaniei...

MIRKO *(întrerupându-l şi el)*: Nu continuaţi aşa, depăşind evenimente care sunt unice în istoria europeană şi care arată puterea de rezistenţă a unui popor. Pentru că şi retragerea noastră a fost o altă luptă, un război eroic împotriva tuturor greutăţilor pe care le-am întâmpinat: iarna, foametea, bolile. Eram 153.000 soldaţi în retragere. Sârbi şi muntenegreni. Şi cu noi împreună şi tot guvernul şi deputaţii noştri care au părăsit Belgradul ca să nu cedeze. Şi primul dintre ei, regele nostru Petros...

ADRIANÓS *(cu grabă)*: Ştiute toate acestea.

MIRKO: Dar vă scapă acum ceea ce am trăit în această retragere. Pentru că o retragere militară, în plină iarnă cumplită, nu este un simplu marş. Este o performanţă prelungită pentru supravieţuire, pentru a exista din nou ca stat şi pentru a găsi puterea de a ne recăpăta patria. Am flămânzit, ne-am îmbolnăvit în acest marş, care ne epuiza, cădeam în zăpadă schilozi, bolnavi, vedeam cum ne curge sângele şi totuşi am rezistat, ne-am ţinut cu dinţii sufletul să nu ne iasă şi să existăm, să stăm din nou drepţi şi să ne luăm patria înapoi.

ADRIANÓS: A fost cu adevărat o luptă demnă de admirat şi de către adversarii Serbiei. Un epos.

MIRKO: Mă bucur că o spuneţi. Niciunul dintre noi nu a dat înapoi. Şi mai întâi a dat exemplul eroismului, regele nostru. Bătrân şi bolnav... Dar nu a vrut să rămână înapoi, să accepte înfrângerea şi să-şi încheie viaţa în palat. Cu targa îl duceam prin văi inaccesibile şi munţi înzăpeziţi. Şi a răbdat, a rezistat. Un adevărat Karageorgevici.

ADRIANÓS: Bravo lui. Şi în final, cu noul an, începutul lui ’16...

MIRKO *(înterupându-l)*: Vă rog, să nu sărim peste istorii umane. Pentru oameni suntem aici.

ADRIANÓS *(dându-se bătut)*: Bine, spuneţi.

MIRKO: Ştiţi ce este să vezi pe cei dragi murind lângă tine şi să nu poţi face nimic pentru ei? Nici să-i îngropi, pentru că inamicii te resping şi te lovesc. Să închizi mereu ochii fraţilor, prietenilor, tatălui? (Brusc cu durere, se uită la el.) Aţi trăit aşa ceva?

ADRIANÓS *(în încurcătură)*: E groaznic... Înţeleg emoţia dumneavoastră *(Lângă tava cu băuturi si luând un pahar.)* Să vă pun puţin?

MIRKO: Acum – da.

ADRIANÓS *(îi toarnă din aceeaşi băutură şi i-o dă)*: Poftim.

MIRKO: Mulţumesc. *(Bea puţin, ca şi pentru a prinde putere.)*

ADRIANÓS *(cu blândeţe)*: Liniştiţi-vă acum. S-au sfârşit astea, au trecut.

MIRKO: Nu, lucrurile acestea există. Am fost patru fraţi, luptători în război. Patru şi în retragere. Şi din urmă venea să ne întâlnească şi tatăl nostru. Am rămas singur. Şi am revenit aici, de data asta pentru noi toţi!

ADRIANÓS *(cu uimire)*: Pentru toţi? Ce vreţi să spuneţi?

MIRKO: O să vă spun şi sper că o să mă înţelegeţi când voi ajunge la motivul care m-a adus aici.

ADRIANÓS: Să continuăm, deci. Armata ţării dumneavoastră, cu regele dumneavoastră, prim-ministrul dumneavoastră...

MIRKO *(intervenind)*: Marele Pašić[1].

ADRIANÓS: Da, Pašić, *(continuând)* guvernul vostru, parlamentul vostru, a ajuns într-o stare jalnică în Albania, pe ţărmurile ei. Atunci au venit în Vlora nave italiene şi franceze şi v-au adus aici, în Corfu, declarată de Marile Puteri drept insulă nefortificată.

[1] Nikola Pašić a fost un lider politic important din Balcani, care, împreună cu omologii săi, precum Eleftherios Venizelos din Grecia, a reuşit să îşi consolideze micul stat naţional în formare împotriva puternicelor influenţe străine, în special cele din Austro-Ungaria, Imperiul Otoman şi Imperiul Rus. A fost cel mai important lider politic sârb timp de aproape 40 de ani şi conducător al Partidului Radical al Poporului. A îndeplinit mai multe funcţii politice de prim rang, fiind de două ori primar al Belgradului, de mai multe ori prim-ministru al Regatului Serbiei şi de trei ori prim-ministru al Regatului Iugoslaviei.

MIRKO: Aici cunoaşteţi urmarea.

ADRIANÓS: „Am trăit-o”, să spunem mai corect. Pentru că v-am găzduit de bună voie, şi oficialităţile locale şi oamenii, pentru că înţelegeam tragedia grea a ţării voastre...

MIRKO *(luând cuvântul)*: Da, asta, noi, sârbii, o spunem întotdeauna. Grecia s-a arătat un aliat corect al nostru.

ADRIANÓS: Şi v-am dat drept spaţiu în care să se întrunească parlamentul vostru, teatrul nostru cel mai frumos, şi biserică proprie pentru voi, pe Sfântul Nicolae al străbunilor noştri.

MIRKO *(luând cuvântul)*: Da, da, tot ceea ce aveam nevoie ne-aţi dat. Corfu a devenit a doua noastră patrie.

ADRIANÓS: Mă bucur că o recunoaşteţi.

MIRKO: Adevărul trebuie spus.

ADRIANÓS: Dar adevărul are şi o urmare. Şi aceasta trebuie spusă.

MIRKO: Să o spunem.

ADRIANÓS: Când v-au debarcat aici navele străine, într-o stare jalnică, jumatate dintre voi erau bolnavi de molimele care vă năpădiseră. Tifos exantematic, dizenterie... Mulţi muribunzi din cauza pneumoniei şi a altor boli. În fiecare zi, mureau într-una. Spuneţi-mi, vă amintiţi câţi în fiecare zi ?

MIRKO: O sută!

ADRIANÓS: Şi mai mulţi, în unele zile. Nu apucaţi, nici voi, sârbii, nici corfiaţii care s-au oferit să vă ajute, să săpaţi gropi ca să îngropaţi pe câţi mureau în fiecare zi şi de aceea i-aţi aruncat în mare, lângă mica noastră insuliţă Vido[1]. Cimitir era fundul mării pentru nenumăraţii voştri morţi. *(Privindu-l.)* Aşa-i?

MIRKO: Da. A scris despre asta şi un poet de-al nostru, tânăr, Milutin Bojic[2], care a sosit şi el împreună cu arma noastră. Noi toţi îi cunoaştem poezia. O avem ca pe ceva sfânt.

ADRIANÓS: Am plâns şi noi, toată insula, pentru morţii dumneavoastră. Dăngăneau clopotele lung a moarte zi şi noapte, noapte şi zi. Nu ne lua somnul de atâta tristeţe. Ca şi cum ar fi fost copii de-ai noştri şi fraţii noştri acei nefericiţi soldaţi morţi. Şi, după cum probabil vă amintiţi, multe dintre aceste cadavre, după zile, au fost scoase din mare într-o stare

[1] Insula Vido este o insulă mică de aproximativ 500 de acri, situată în faţa oraşului Corfu, la aproximativ 1200 m de vechiul port şi numele ei vine de la primul proprietar al ei, GUIDO MALIPIERI.

[2] Plava Grobnica (chirilice sârbeşti: Плава гробница, „Mormântul Albastru”) este o odă scrisă de poetul sârb Milutin Bojić în timpul Primului Război Mondial.

oribilă pe coastă şi apoi le-am îngropat acolo. Plaje umplute cu cruci de lemn cu numele celor recunoscuţi de sârbi. *(Privindu-l.)* Spun corect?

MIRKO: Da. Am trăit şi am văzut toate acestea. Sunt de două ori martor. Pentru că doi dintre fraţii mei au fost aruncaţi în acest cimitir marin. Numai că valul nu i-a scos pe o coastă să fie îngropaţi acolo, şi apoi să vin să le adun oasele sfinte şi să le aduc înapoi în patrie. Şi nici nu am fost de faţă atunci când le-au aruncat în mare, pentru ultimul sărut, pentru că, din păcate, şi eu mă luptam cu moartea.

ADRIANÓS: Nici eu, desigur, nu am văzut mormântul lichid al multora dintre ai voştri. Şi de ce? Vă amintiţi?

MIRKO: De ce?

ADRIANÓS: Pentru că zi şi noapte am fost ca medic acolo unde trebuia. La spital, în şcoli, înăuntru în adăposturi, în corturile în care aliniaserăm bolnavii şi răniţii voştri de război. De unde timp pentru a vedea ce au făcut alţii... Nici măcar casa nu mi-o vedeam. Mă pierdea soţia mea zile şi nopţi la rând. Eu lipseam mereu, de la toate. Eram doar într-o sală chirurgicală de urgenţă, îndoit întotdeauna asupra unui pacient, a unui soldat rănit, care mă avea nevoie să-l scap de moarte. În luptă îmi dădeam sufletul. *(Privindu-l aproape neînduplecat.)* Este o exagerare ceea ce spun eu? Spune! Am fost aplecat şi deasupra ta. Ţi-am dat sânge ca să trăieşti... Da?

MIRKO: Da! Şi... vă mulţumesc.

ADRIANÓS: Nu vreau. Indiferent ce am făcut, am făcut-o pentru că era datoria mea. Doar amintiţi-vă cât a durat această îngrijire pe care v-am dat-o. Zile? Săptămâni?

MIRKO: Mai mult de o lună, mărturisesc.

ADRIANÓS: Exact patruzeci şi şase de zile. Am jurnal pentru toate. Notiţe pentru fiecare pacient. Le-a pus în ordine soţia mea *(iritat de tensiune, deschide un sertar al biroului său, scoate un caiet gros si îl arată).* Sunt scrise aici! Toate! Cu mâna ei!

MIRKO *(întinzând mâna ca să-l ia. Dornic)*: Daţi-mi să văd.

ADRIANÓS *(trăgând la piept caietul)*: Nu, este doar pentru mine. Sfânt. *(Îl sărută si îl inchide din nou sertar, continuând.)* Mă ajuta întotdeauna în tot ce făceam. Si de aceea venea regulat şi acolo unde lucram. Era un mod de a mă vedea, când lipseam zile şi nopţi de lângă ea. A venit şi acolo unde erai dumneata bolnav. Sfida, chiar dacă ar fi luat o boală, epidemia. Se apleca asupra paturilor bolnavilor şi pe podelele unde zăceau alţii. Acolo jos, pe pământ te-a văzut şi pe tine. I-a părut rău de tine. Erai un copil

gata să se stingă. Şi, ca şi cum nu ar fi fost suficient tot ce făcusem pentru tine până la ora aceea, mi-a cerut să-ţi găsesc pat în care să te punem ca să nu fii pe jos în cort, pe pământ. Şi eu, de dragul ei, am făcut o excepţie, am ascultat-o.

MIRKO: De ce v-a cerut-o? Nu spuneţi.

ADRIANÓS: Pentru că, pur şi simplu, aduceaţi la chip cu scumpul frate pe care l-a avut, şi, din păcate, a fost ucis luptând lângă un poet de-al nostru, Mavilis. Erou, patriot şi acela. Acest lucru a tulburat-o la dumneata. Oarecarea asemănare, un idealism pe care îl vedea în privirea dumitale, la fel ca şi la el, la mortul ei.

MIRKO *(agresiv)*: Doar asta? Nimic altceva?

ADRIANÓS *(cu fermitate)*: Nimic! Orice aţi spune diferit, este doar din mintea dumneavoastră, din imaginaţia dumneavoastră. O amăgire!

MIRKO: Aşa susţineţi dumneavoastră, doctore.

ADRIANÓS: Aşa este doar.

MIRKO *(tace pentru un timp pentru a păstra discuţia pe un ton calm şi continuă încet)*: Ascultaţi, nu vreau deloc să mă contrez cu dumneavoastră, pentru că simt şi îmi amintesc mereu cât v-aţi îngrijit de mine şi de mulţi alţi soldaţi bolnavi de-ai noştri. Vă datorez pentru totdeauna recunoştinţă.

ADRIANÓS: Ziceţi-o până la urmă!

MIRKO: Dar acest lucru nu mă opreşte ca să vreau adevărul în toate. Ştiu că nu este întotdeauna uşor pentru cineva să destăinuie altuia adevărul care l-a rănit. Mie, un astfel de adevăr al dumneavoastră, vă rog să nu mi-l spuneţi. Nu vi-l cer. Dar adevărul acesta care a fost secretul vostru din viaţa petrecută împreună cu soţia dumneavoastră, spuneţi-l numai pentru dumneavoastră. Cu sinceritate, curat, aşa cum l-aţi trăit în secret cu ea.

ADRIANÓS *(se înfurie moderat)*: Sfaturi îmi daţi comform cu ceea ce vă imaginaţi.

MIRKO *(corectează calm)*: Cu cele care au precedat.

ADRIANÓS (cu furie): Care?

MIRKO: Toate!

ADRIANÓS *(continuând)*: Toate? Şi nu luaţi în calcul că în acest moment aş putea să vă scot afară din casa mea?

MIRKO (calm): Şi ce aţi câştiga? Pentru că eu voi insista pentru ceea ce m-a adus aici. Desigur, văd că acum am ajuns să ne enervăm, ceea ce nu ne ajută să ajungem cu calm la rezultatul corect şi să am întotdeauna pentru dumneavoastră

recunoştinţa care trebuie. Şi respectul meu. De aceea, fără să mă alungaţi, acum plec eu singur. Şi repet cererea: Spuneţi-vă adevărul dumneavoastră înşivă, aşa cum l-aţi trăit cu ea. Mâine, când ne vom întâlni din nou, sper că mă veţi vedea altfel. Ceva sper ca noaptea să vă aducă... Eu plec. *(Înaintează către uşa dublă, se opreşte şi adaugă cu calm.)* Amintiţi-vă... Amintiţi-vă... *(Pleacă în timp ce se aude o muzică evocatoare corespunzătoare.)*

SCENA A TREIA

(Muzica de fundal continuă şi la începutul acestei scene. Acum însă devine una melancolică şi emoţionantă. În acelaşi loc. Este noapte. Camera este iluminată de o lampă aflată pe birou. În apropiere stă Elsa purtând o rochie de casă bună, de culoare închisă. Are în faţă o cutiuţă cu fotografii. Le priveşte cu melancolie una câte una. Meditează. Arată plină de tristeţe şi emoţie. Se aude un ceas public, probabil de la clopotniţa unei biserici, bătând ora douăsprezece.)

ELSA *(gânditoare)*: Miezul nopţii. A întârziat. *(Se ridică, se deplasează încet spre fereastră, privind afară în noapte. Un fulger şi apoi se aude un tunet, prevestire a unei ploi rapide. În acelaşi timp, intră în cameră Adrianós. Are aruncată peste costum o pelerină impermeabilă şi ţine o valijoară pentru medici din cele cunoscute în alte vremuri.)*

ADRIANÓS *(intrând)*: Elsa, nu te-ai culcat încă?

ELSA *(întorcându-se şi apropiindu-se de el)*: Te aşteptam. Ai întârziat.

ADRIANÓS: Iartă-mă. A fost o naştere grea. Lehuza a făcut febră. Mi-a fost frică şi de febra puerperală... Şi pe drumul de întoarcere, ne-a prins ploaia. Calul înainta încet în noapte. Vezi tu, satul acesta este şi departe. Două ore distanţă.

ELSA *(luându-i impermeabilul să-l pună undeva)*: Sigur ţi-o fi foame.

ADRIANÓS: Am băut acolo lapte, cu un pesmet. Îmi ajunge. *(Se aude iar un trăsnet.)* Vine ploaia şi aici în oraş... *(Ajunge în faţa casetei dechise pline cu fotografii, dintre care unele sunt lăsate în jurul ei.)* Iar te uitai la fotografiile lui. *(Cu tandreţe.)* Elsa, ce am vorbit noi? El s-a dus, a plecat... Au trecut trei ani...

ELSA: Era fratele meu. Şi unul foarte drag.

ADRIANÓS: A fost şi fratele Angelei. Şi ea a s-a resemnat. Vezi cum trăieşte totuşi, cum se comportă...

ELSA: Sora mea are copiii ei. Şi dacă ar vrea să rămână în urmă, nu poate. Copiii o trag înainte, la interesele lor. Nu suntem la fel. Pe Telemah eu l-am avut şi ca pe un fiu, cu cei şase ani care ne despărţeau.

ADRIANÓS: Te înţeleg, însă ceea ce i s-a întâmplat a fost ca şi cum el ar fi ales. Singur s-a dus voluntar cu Mavilis şi şi-a găsit moartea, o moarte vitejească, la Driskos. Pentru crezul propriu.

ELSA: Tocmai această frumuseţe a sa, a sufletului lui, nu mă lasă să îl uit.

ADRIANÓS: Îţi dau dreptate. Dar viaţa? Pentru cei care rămân, ea continuă. Şi păstrează întotdeauna bucurii pentru aceştia. De asta, îţi spun iar. Putem să ne bucurăm din nou. Să fim în mijlocul lumii, să ne găsim iar în tot ce se întâmplă frumos în locurile noastre. Slavă Domnului, aici în Corfu se întâmplă multe. Spectacole, operă, vin de afară şi trupe de teatru... *(În timp ce se aude cum porneşte ploaia.)* A izbucnit ploaia.

ELSA *(oarecum cu ironie)*: „Vin şi trupe de teatru de afară...” Bune toate astea. Dar de ce nu spui că ne lipseşte ceea ce dă sens căsniciei? Copilul. Copiii.

ADRIANÓS: Dumnezeu a vrut să nu căpătăm încă.

ELSA: Şi nici nu o să căpătăm vreodată. De zece ani ne păcălim.

ADRIANÓS: Nu te amărî. Nu eşti singura femeie care... *(Îşi întrerupe fraza si continuă altfel.)* Uită-te în jurul nostru câte alte case din oraş nu au copii. Şi totuşi, pentru soţi lucrurile se deapănă fără probleme. Îşi caută alte ocupaţii...

ELSA *(adaugă imediat)*: Ca să uite. Sau ca să trăiască iar ceea ce nu mai au. Ei, asta fac şi eu. Îmi îngrijesc nepoţii, îi adun aici, le fac cadouri, mă duc la şcoli din cartiere sărace, vezi Doamne, ca să vorbesc elevilor despre frumuseţea muzicii, dar adevărul este că pentru a fi lângă ei, cu ei. Şi, câteodată, mă las furată de compania lor şi întârzii să mă întorc acasă.

ADRIANÓS: Ţi-am zis vreodată ceva? «De ce ai întârziat?»

ELSA *(cu zâmbet amar)*: Ce să spui, dacă...

ADRIANÓS *(nebănuitor)*: Dacă?

ELSA: Cauza... acestei lipse...

ADRIANÓS *(luând-o înaintea ei)*: Este aproape aceeaşi la toate femeile care nu au putut...

ELSA *(întrerupându-l)*: De ce spui doar de femei?

ADRIANÓS: Adică?

ELSA: Şi nu spui şi de bărbaţi, care nu sunt capabili să dea maternitate femeii pe care o au. Şi nu se întâmplă asta? Tu eşti doctor şi ştii asta mai bine ca alţii. Da sau ba? Spune!

ADRIANÓS (recunoaşte): Da, se întâmplă. Foarte rar, aproape deloc.

ELSA: Chiar şi aşa. Dar ţie!

ADRIANÓS *(reacţionând)*: Nu! Cum spui asta?

ELSA: Pentru că mă cunosc. De ce sunt în stare. Am avut o iubire ratată, acolo, la Trieste, unde mă luase tatăl nostru. Ţi-am spus asta, atunci când m-ai cerut. Iar tu ai iertat pentru că mă iubeai. Poate şi pentru că am fost sinceră. Dar şi eu te-am iubit, deşi erai destul de mare faţă de mine.

ADRIANÓS: Nu da vina pe ani. Că vârsta mea a devenit obstacol să...

ELSA *(întrerupându-l)*: ...Şi când erai un student tânăr, acolo, la Viena, în prima ta căsătorie, nu ai căpătat copil.

ADRIANÓS: Nu am vrut. Am luat o nemţoaică. Înţelegeam că nu ne potriveam. Altă mentalitate. Şi de asta ne-am despărţit.

ELSA *(în timp ce ploaia continuă)*: După opt ani.

ADRIANÓS: Da. Dar de la început s-a dovedit că mariajul nu mergea. Deci, de ce aş fi adus pe lume un copil, într-o familie care s-ar fi dizolvat? Ca să-l încărcăm cu probleme?

ELSA: Pentru toate ai răspuns. Cum îl vrei. *(Cu calm.)* Concluzia este că nu iese nimic, cu orice am spune. O să continuăm aşa cum mergem acum...

ADRIANÓS *(şi el calm)*: O să te iubesc, o să mă iubeşti... Sau nu?

ELSA: Totdeauna. Orice s-ar întâmpla. Şi te voi preţui mereu, aceeaşi totdeauna. Pentru că recunosc că meriţi. Eşti politicos şi ajuţi oameni...

ADRIANÓS *(cu modestie)*: Hai, încetează acum. Dau tot ce pot, din suflet, pentru că şi Dumnezeu mi-a dat mie, şi contiuă să-mi dea. Şi cel mai important dar de la El eşti tu, femeia mea. Ştii asta *(Îmbrăţişând-o.)* Elsa, te iubesc.

ELSA *(cu simplitate)*: Şi eu. Ţi-am spus-o.

ADRIANÓS: Ştiu. Hai la culcare acum. Este târziu. Şi sunt obosit. *(O lasă din braţe.)*

ELSA *(se apropie de casetă si adună fotografiile din jurul ei)*: Te înţeleg. Dar nu mi-ai spus nimic din lumea de afară, nicio veste.

ADRIANÓS: Nu am trecut nici pe la Club şi nici pe la sala de lectură, ca să aflu ceva nou. M-am dus direct la naştere. Marea veste rămâne cea de ieri. Că s-a hotărât de toate forţele ca întreaga armată sârbă să fie mutată cu vase de război italiene şi franceze de la Avlona aici, în Corfu.

ELSA: Provizoriu?

ADRIANÓS: Vom vedea pentru cât timp. Sigur, pentru luni întregi sau chiar pentru un an.

ELSA: Ceea ce înseamnă că?

ADRIANÓS: Vom avea tulburări şi probleme. Este o armată într-o stare jalnică. Şi vine cu ea şi guvernul şi tot parlamentul sârbilor. Cum o să-i aranjăm? Unde vor fi găzduiţi toţi aceştia?...

ELSA: Vom găsi o modalitate...

ADRIANÓS: Toţi spunem aşa. Oricum, ne vor crea probleme. Dumnezeu cu noi!

(Sting luminile şi, împreună cu ploaia care continuă, se aude cu claritate muzică până la începutul scenei următoare.)

SCENA A PATRA

(În acelaşi loc, în altă zi. Continuă să se audă ploaia. Pe scenă se află acum Andrianós şi Mirko.)

MIRKO *(pare că a sosit cu puţin înainte)*: De două zile plouă.

ADRIANÓS: Când începe să plouă aici, în Corfu, nu se opreşte.

MIRKO: Ştiu asta, de atunci. Toată iarna a plouat. Eram uzi de apă în corturi. Pline de apă, hainele noastre.

ADRIANÓS: Îmi amintesc. Oamenii de pe insulă vă tot aduceau altele să vă schimbaţi. Şi multe pături. S-au golit casele lor. Nevasta mea s-a dus şi a cumpărat noi...

MIRKO: Una dintre ele am luat-o cu mine, când am plecat. Recunosc.

ADRIANÓS: Dar acolo unde aţi ajuns, în Halkidiki şi Salonic, francezii v-au dat tot ce avea nevoie armata voastră. Şi s-a reorganizat pentru război.

MIRKO: Da, aveam deja de toate. Dar eu am păstrat această pătură. Şi încă o am. Pentru mine reprezintă mai mult decât este. Îmi este...

ADRIANÓS *(întrerupându-l)*: Nu vreau să ştiu. Nu-mi spuneţi.

MIRKO *(continuând)*: Şi aceasta şi o iconiţă...

ADRIANÓS *(întrerupându-l din nou)*: Nu-mi spuneţi... *(Peste ultimul lui cuvânt se aude un tunet puternic.)*

MIRKO: Şi totuşi, ar trebui să ştiţi tot ce s-a întâmplat cu ea şi cu mine, ce ne-a legat.

ADRIANÓS *(aproape rugător)*: Respectaţi-o... Ea s-a dus de-acum...

MIRKO: Rămâne însă amintirea ei, adevărul ei. Orele pe care le-am trăit...

ADRIANÓS *(deranjat)*: Pe care le-aţi trăit?

MIRKO: Da, toate. Şi cel mai mult, ultima întâlnire. O noapte.

(Se aude o muzică dulce melancolică şi luminile se sting. Muzica şi sunetul de briză uşoară face legătura cu scena următoare.)

SCENA A CINCEA

(Loc fără decor. Poate într-un colţ de scenă. După zgomotele care se aud – murmurul mării şi vuiet îndepărtat de corabie – se înţelege că este aproape de un ţărm pustiu. Este un apus de soare întârziat.

Elsa, singură, cu o pelerină peste rochie, care-i acoperă şi capul, suficient pentru a se ascunde. Aşteaptă. Se aude de departe cunoscutul ceas public care bate ora şapte. Şi apoi, vocea ei blândă, ca şi cum şi-ar exprima gândul.)

ELSA: Îmi fac griji, poate nu poţi să vii. Întârzii... Poate te împiedică ceva în unitate. O să aştept... o să aştept... Chiar dacă se întoarce soţul meu acasă şi nu mă găseşte. Ştiu, nu va spune nimic, chiar dacă bănuieşte că te iubesc, că am venit în secret să te întâlnesc. Speră că ceea ce trăiesc va trece, pentru că acum voi, sârbii, plecaţi de aici. E timpul. Dar, dacă nu va fi posibil să ne întâlnim acum, suntem pierduţi. Cum să te anunţ de o altă întâlnire? Când? Unde? Pleci, ne pierdem... (De undeva de aproape se aude vocea lui Mirko.)

MIRKO *(în şoaptă)*: Elsa!

ELSA *(cu uşurare, privind către locul de unde vine vocea)*: Din fericire... A venit. *(Apare Mirko, purtând o tunică militară care-i acoperă hainele, şi o bonetă militară de epocă. Vine alergând lângă ea şi o îmbrăţişează, îi sărută mâinile.)*

ELSA *(privindu-l)*: Pregătit. Pleci la noapte?

MIRKO: Eu, nu. Mă reţin câteva zile încă. Nu încăpem toţi pe nave. Mai vin altele de la Bari şi din Marsilia.

ELSA: Am auzit asta.

MIRKO: Şi mai este ceva. M-au pus într-un serviciu cu muncă de birou. Împreună cu un tânăr minunat care scrie şi poezii. Bojic se numeşte. Milutin Bojić[1]. Completăm amândoi tabele. Câţi intră

[1] Milutin Bojić (7 mai 1892 – 25 octombrie 1917) a fost un poet sârb, critic de teatru, dramaturg şi soldat. S-a evidenţiat în timpul războaielor din Balcani, scriind despre experienţele sale în teritoriile recent eliberate de sub stăpânirea Imperiul Otoman. În octombrie 1915, armata sârbă a fost copleşită de o invazie combinată austro-ungară, bulgară şi germană şi a fost forţată să se retragă în Grecia neutră prin Albania. La începutul anului 1916, Bojić a ajuns pe insula grecească Corfu, unde a fost recrutat să lucreze pentru serviciul militar sârb.

şi cine, pe fiecare navă. De aceea va fi nevoie să rămânem aici şi alte câteva zile.

ELSA: Veţi pleca însă şi voi...

MIRKO: Desigur. Plecăm la război iar. Ne aşteptă pe toţi patria. *(Cu melancolie.)* Pe câţi am supravieţuit... Ne-aţi ţinut destul aici. Patru luni...

ELSA: Aţi adus în acest loc altă viaţă. S-au întâmplat atât de multe în acest timp... Decese... Căsătorii... Lumea a arătat că nu ne deosebeşte nimic de voi. Greci şi sârbi, fraţi suntem.

MIRKO: Ortodocşi, şi voi şi noi. Sanctuarele credinţei poporului nostru sunt aici, în Grecia, pe muntele Athos.

ELSA: Cunosc asta. La Hiliandár[1].

MIRKO: Voi merge într-o zi în pelerinaj. O am în plan. Vom campa acolo, aproape, în Halkidikí. Muntele Sfânt se află acolo. Voi sta pentru puţin timp în mânăstire şi voi face parastas pentru cei doi fraţi ai mei care au fost aruncaţi în mare aici şi pentru celălalt, care a murit când ne retrăgeam. I s-a scurs sângele.

ELSA *(întrebând pe jumătate)*: Ştefan se numea acela.

MIRKO: Ţii minte.

ELSA: Şi pe cei care s-au sfârşit aici. Iovan...

MIRKO, adăugând: ...şi Petre.

ELSA *(repetă, pe gânduri)*: Iovan şi Petre...

MIRKO: Adică, greceşte, Iannis şi Petros.

ELSA *(tot pe gânduri, ca un ecou)*: Iannis şi Petros. *(Şi imediat scoţând de la sân o iconiţă, ca o amuletă.)* Ţi-am adus o iconiţă. Mică. Să o ai asupra ta mereu. Să te protejeze. (În timp ce i-o dă.) Va fi cu tine şi gândul meu... Întotdeauna.

MIRKO *(o ia şi o sărută)*: Îţi mulţumesc. *(Privind-o.)* Fecioara!

ELSA *(îi urează cu emoţie)*: Să fie mereu cu tine. Să te întorci cu bine...

MIRKO: Să meargă totul bine. Să mă vadă iar mama, care nu mai are altul... Doar pe mine.

ELSA: Nefericita... *(Pare că ameţeşte, că se simte rău.)*

Popularitatea lui Bojić a crescut exponenţial după moartea acestuia. Multe dintre poeziile sale au primit o largă apreciere critică pentru că ilustrau retragerea armatei sârbe în timpul iernii 1915 – '16 şi şederea sa în Corfu, unde mii de soldaţi au cedat bolilor şi epuizării şi au fost îngropaţi în mare. Opera lui Bojić a rămas populară în Iugoslavia pentru cea mai mare parte a secolului al XX-lea, întărindu-şi reputaţia unuia dintre cei mai mari poeţi sârbi din perioada romantică.

[1] Mănăstirea sârbă Hilandar a fost înfiinţată la sfârşitul secolului al XII-lea.

MIRKO *(văzând-o)*: Ce ai?

ELSA *(făcând efort să-şi revină)*: Nimic important... De alaltăieri am ameţeli... O indispoziţie, o să-mi treacă.

MIRKO: Să-mi spui...

ELSA: Dacă o să ne revedem iar. Dacă...

MIRKO: Ţi-am spus, voi avea mai multe zile aici.

ELSA: Soţul meu vrea acum, de Paşte, să mergem la proprietatea noastră. Este departe de oraş, în partea de sud a insulei. O să văd de acolo navele străine care vă vor lua şi voi spune „într-una dintre acestea, probabil în aceasta, este şi iubitul meu, bărbatul care... *(Îşi întrerupe fraza, ca şi cum s-ar gândi.)*

MIRKO *(imediat)*: Bărbatul care...

ELSA *(emigmatică)*: ...care mi-a dat... totul.

MIRKO *(dus pe gânduri)*: Totul?

ELSA *(misterios)*: Sper...

MIRKO *(în timp ce se aude la distanţă o goarnă de armată)*: Nu te înţeleg.

ELSA: Poate că nici eu însămi nu mă înţeleg. Vezi tu... de emoţie că ne despărţim... Trebuie să pleci acum, se aude trompeta.

MIRKO: Trebuie, o ştiu.

ELSA *(cu emoţie, în timp ce îi oferă buzele sale)*: Sărută-mă, doar... Nimeni nu ne vede. Sărută-mă...

MIRKO *(o îmbrăţişează cu pasiune şi o sărută)*: Dragostea mea, n-o să te uit nicio clipă...

(Se aude o muzică frumoasă, emoţionantă şi luminile se sting pentru ca să urmeze scena următoare.)

SCENA A ŞASEA

(Când scena este iluminată, ne aflăm iar în biroul lui Adrianós. Continuă aceeaşi scenă între el şi Mirko. Continuă ploaia ca şi mai înainte. Mirko pare pierdut în gânduri.)

ADRIANÓS *(observându-l)*: La ce vă gândiţi?

MIRKO *(parcă îşi revine, se justifică)*: La nimic... Îmi aduceam aminte...

ADRIANÓS: Lucruri personale?

MIRKO: De ale mele. Să mergem mai departe, continuăm. *(Se aude un tunet puternic.)*

ADRIANÓS *(aproape de fereastră, cu nervozitate)*: Of, şi ploaia aceasta. Ne ţine înăuntru. Şi am atâtea de făcut afară. Când o să apuc?

MIRKO: Şi eu, cum se opreşte ploaia, trebuie să mă duc acolo...

ADRIANÓS *(spontan)*: Unde?

MIRKO: De ce întrebaţi? Ştiţi. Aţi găsit la mormântul ei flori. V-am văzut ieri, de departe, la cimitir, unde i-aţi dus şi dumneavoastră flori.

ADRIANÓS: Întotdeauna îmi aduc aminte de ea. Şi am pus om acolo să îi aprindă candela.

MIRKO: Ştiu, am văzut. Dar ieri, găsind acolo celelalte flori, pe ale mele, nu v-aţi întrebat cine să i le fi dus?

ADRIANÓS: Nu. M-am gândit că erau de la sora ei. Mai merge şi aceasta, regulat. De ce să gândesc „de la un străin”?

MIRKO: Pentru că... nu-i sunt străin. Şi ştiţi asta. V-a spus totul. Şi de asta a plecat de aici, din casa ei.

ADRIANÓS *(apărându-se)*: De unde le scoateţi pe astea? Voi, toată armata voastră, eraţi deja plecaţi din Corfu când Elsa a mers la Trieste. V-au luat iar navele... Era deja luna mai...

MIRKO: Mi-a scris de acolo, de la Trieste. Îmi zicea că deja v-aţi despărţit şi că s-a dus acolo să ia bani de la asigurări pe care i le lăsase cu testament tatăl lor. Să poată trăi cu aceşti bani. Scrisoarea ei mi-a sosit, după luni de lagăr, m-a găsit. Şi m-a zguduit. Mi-a dat un ţel...

ADRIANÓS *(cu nelinişte)*: Care?

MIRKO: Să vin într-o zi...

ADRIANÓS *(întrerupându-l)*: După şapte ani?

MIRKO: Abia acum am putut. Atâţia ani am avut război şi foamete în ţara mea. Nefericire. M-am luptat să construiesc, ridicând singur pietrele, casa noastră părintească pe care austriecii o dărâmaseră. Până acum am stat în colibă şi am avut-o acolo şi pe mama. Acum am casa noastră să stea în ea copilul şi putem să trăim cu toţii.

ADRIANÓS *(cu teamă)*: La ce copil vă referiţi?

MIRKO: La cel pe care îl am aici şi pe care mi l-aţi crescut. Copilul Elsei.

ADRIANÓS *(cu sălbăticie)*: Sunteţi întreg la minte? Copilul acesta este al meu!

MIRKO: Îmi spuneţi minciuni. Este copilul meu.

ADRIANÓS (cu sălbăticie): Nu ! Nu! Nu!

MIRKO: Vă înţeleg. Simt că l-aţi îndrăgit pentru că este copilul aceleia pe care aţi iubit-o. Şi vă mulţumesc că mi l-aţi îngrijit până în ziua aceasta, dar nu vi-l las. Care părinte îşi dăruieşte copilul, chiar şi atunci când îl preţuieşte pe cel care îl vrea? Să vă dau sângele meu, dacă mi-l cereţi, dar nu copilul!

ADRIANÓS: Dar nu e copilul tău! Orice ai spune!..

MIRKO: Atunci, de ce a plecat Elsa de la casa ei? De ce te-a părăsit?

ADRIANÓS *(în impas, căutând)*: A fost o nebunie de-a ei, pentru puţin timp... S-a întors înapoi în Corfu din Trieste.

MIRKO *(furios)*: Cum? Când? Am auzit-o de la alţii şi cunosc. Pentru că de când a ajuns la mine scrisoarea ei, am fost întotdeauna îngrijorat pentru ea. Şi departe de ea, îi eram aproape. Îi datoram asta. Pentru că atunci când totul se sfârşea pentru mine şi îmi dădeam duhul, şi eu ca şi fraţii mei îngropaţi în marea rece de aici, a venit ca lumină şi căldură în mine şi m-a convins că încă mai exist, că rămân un bărbat care să fie iubit. Ea, cu dragostea ei, mi-a arătat că trăiesc.

ADRIANÓS *(sălbatec, imperativ)*: Încetează!.. Ai venit în casa mea să îmi spui că mi-ai sedus nevasta. Canalie!...

MIRKO: Am venit să iau copilul nostru. Şi să vă spun în mod cinstit, cu curaj, că vă sunt recunoscător pentru tot binele pe care mi l-aţi făcut. Şi pentru totdeauna.

ADRIANÓS *(cu disperare)*: Cum îmi mulţumeşti? Aşa, cu obrăznicie?

MIRKO *(cu calm)*: Gândiţi-vă cum a sosit acest copil la dumneavoastră. Amintiţi-vă cu calm. Deşi sigur nu aţi uitat niciodată. Amintiţi-vă şi vom vorbi din nou... Aici suntem!

(Se aude o muzică puternică, se sting luminile.)

PARTEA A DOUA

SCENA A ŞAPTEA

(În acelaşi loc. Urmarea scenei precedente. Adrianós este singur, evident supărat. Monologhează, exprimându-şi gândurile şi sentimentele.)

ADRIANÓS: A avut voinţă şi curaj. Cuvintele lui m-au cutremurat, deşi mi-a vorbit politicos, cu respect. L-am urât imediat, până la moarte. Mi-am dorit ca să nu fi existat, să-l fi omorât! *(Îşi revine din mânie, cu groază.)* Nu, nu!... Nu voi face un asemenea gest, să îl omor eu însumi! Niciodată! Nu este în caracterul meu crima. Deşi ar fi uşor... cineva în întuneric... în mijlocul tulburării cu italienii care lovesc civili, să... *(Îşi opreşte brusc gândurile.)*

ADRIANÓS (cu groază): Nu! Nici gând! Pentru Dumnezeu! *(Se aproprie supărat de birou, deschide un sertar şi scoate un revolver. Îl goleşte imediat, confuz, ia gloanţele în pumn şi ajunge la fereastră.)* Să nu existe gloanţe în casă. *(Deschide fereastra şi le aruncă afară. Dar îngheaţă la vederea celor de pe drum.)*

ADRIANÓS: Stă acolo, sub streaşină. Vizavi. Nu pleacă. Ce aşteaptă? Cumva, să vadă copilul pe care servitoarea îl va aduce de la mătuşa lui? Mi-e teamă de o astfel de întâlnire. Ce îi poate spune copilului, să îl supere. Trebuie să duc copilul în altă parte, să nu îl vadă. *(Cu uşurare, scrutând afară jos şi pe jumătate ascuns în spatele perdelei.)* Dar... din fericire... Cine este aceea care se apropie de el? Vorbeşte cu el? Pleacă împreună pe sub arcadă. Femeie matură. Nu o cunosc. *(Închide fereastra, vine mai în interior.)*

ADRIANÓS *(pe gânduri)*: Şi ceea ce a spus, încă? „Amintiţi-vă...” Ca şi cum aş fi uitat vreodată!? Trăiesc totul din nou în minte... Tot... Şi această călătorie la Trieste. Cum am găsit-o acolo... Unde ne-am întâlnit.

(În apropiere se aude muzică şi imediat sirene de nave care sosesc într-un port. Când, peste puţin, muzica şi sunetele se opresc, începe următoarea scenă.)

SCENA A OPTA

(În Trieste. Într-un spaţiu care nu trebuie determinat, dacă condiţiile spectacolului nu o permit. Sunt Adrianós şi Elsa. Amândoi cu pelerine. El şi cu o bonetă militară.)

ADRIANÓS: Nu înţeleg de ce ai hotărât să ne întâlnim lângă casa în care locuieşti.

ELSA: Aşa trebuia. Acolo m-aş fi simţit rău.

ADRIANÓS: De ce?

ELSA: Te înţeleg. Desigur, am plecat de acasă, te-am părăsit, şi în mod normal, acum trebuie să ne vedem cu calm *(Corectând).* Când ne vedem... Şi dacă... Să nu provoace unul pe celălalt cu ceva neplăcut pentru acesta. Poate ceva care îl va răni... în tăcere. De aceea am spus să nu ne întâlnim acolo, să nu vezi...

ADRIANÓS *(întrerupând-o înainte ca aceasta să termine)*: Bine, bine... Nu aduc nici o obiecţie locului pe care l-ai stabilit deşi...

ELSA: Deşi?..

ADRIANÓS: Interesul meu nu se termină. Pentru că, deşi ne-am despărţit şi ai venit aici la Trieste, nu se şterg atâţia ani câţi am fost împreună, nişte soţi impecabili. Pentru o dragoste ameţitoare şi efemeră, nu ştergi omul care ţi-a fost partener. Îţi pasă de el. De asta am venit, Elsa, să te găsesc.

ELSA: Apreciez asta. Ai făcut o călătorie întreagă.

ADRIANÓS: De mulţi ani nu am mai venit la Trieste. De atunci... de când am venit împreună, după căsătoria noastră. Am rămas trei zile, iar apoi cu o altă navă, italiană, am ajuns la Veneţia. Zile frumoase... Piaţa San Marco, turul cu gondolele printre canale, seara la Teatrul *La Fenice* cu „Un ballo in maschera[1]" a lui Verdi. Îţi aminteşti?

ELSA: Destule...

ADRIANÓS: Eu, totul. Şi mai ales acum.

ELSA: La ce bun...

ADRIANÓS: Toate arată... Arată ce viaţă frumoasă am avut noi doi. Până când a apărut el... Ingratul...

ELSA *(întrerupându-l cu blândeţe)*: Lasă-l... Nu aminti de el.

[1] „Bal mascat", operă compusă de Giuseppe Verdi.

ADRIANÓS (pe ton scăzut, insistând): L-ai revăzut? De atunci de când au plecat...

ELSA: Nu. Am vrut, dar unde?

ADRIANÓS: Ai plecat şi tu...

ELSA: Am făcut ceea ce trebuia. Să fiu sinceră cu tine. Mă dădusem lui. Eram a lui.

ADRIANÓS: Asta doar tu o ştiai.

ELSA: Şi tu. Ai priceput. Şi ţi-am mărturisit-o.

ADRIANÓS: Este spre onoarea ta, nu ţi-o ascund. Dar am fi putut să depăşim această problemă, dacă tu...

ELSA *(întrerupându-l)*: Dacă, ce? Voiam copilul! Si l-aş fi păstrat oricum.

ADRIANÓS: Chiar şi aşa. Ai fi rămas acasă şi cu el. Erai soţia mea. Nimic nu s-ar fi întâmplat.

ELSA: Acum spui aşa. Atunci te-ai supărat, te-ai înfuriat. Ai scos revolverul din sertarul închis. Te-am văzut alt om, atunci când am recunoscut...

ADRIANÓS *(întrerupând-o)*: Natural era, nu? Orice soţ în locul meu ar fi izbucnit la fel. Dar dacă tu ai fi arătat atunci puţin...

ELSA: Puţin, ce?

ADRIANÓS: Că regreţi, totul ar fi trecut.

ELSA (cu zâmbet amar): Cum ar fi trecut? O dată ce simţeam că eram de acum a lui. Cu trup şi suflet. Şi aveam speranţa că într-o zi va veni din nou, şi pentru copilul nostru. Pentru că i-am scris că acum aşteptam copilul lui. I-am trimis o scrisoare.

ADRIANÓS: Unde?

ELSA: Unde l-ar fi găsit. Acolo!..

ADRIANÓS: Vag, aşa... Armata sârbă.

ELSA: Exact. Aşa, numele lui şi... armata sârbă.

ANAPIANOE: Răspuns ai primit?

ELSA *(scutură din cap a negare)*: Nu, încă.

ADRIANÓS: Şi nici nu o să primeşti. A trecut un an de când s-a născut copilul.

ELSA: Nu este mult. Cu ce se întâmplă în patria lui. Toată lumea luptă.

ADRIANÓS: Şi mulţi sunt ucişi. Nu crezi că... poate şi el...

ELSA *(întrerupându-l, cu durere)*: Nu! Toţi trei fraţii lui au murit. El va supravieţui.

ADRIANÓS: Cine ţi-o promite?

ELSA *(resemnată)*: Speranţa mea.

ADRIANÓS: Până când?

ELSA *(evaziv)*: Atâta timp cât... Cât exist.

ADRIANÓS: Şi unde... te va găsi *(subliniind)* când şi dacă... Aici? Nici măcar nu ştie unde eşti.

ELSA: Îi vor spune... Cineva, în Corfu... *(Tuşeşte.)*

ADRIANÓS: Dacă şi dacă... *(Decis)* Ascultă, Elsa. Am ajuns aici pentru că, oricum s-au desfăşurat lucrurile, eşti o parte din viaţa mea. Şi mărturisesc, cea mai bună. Am venit, te-am căutat pentru că... am aflat despre tine. Desigur, cu ceea ce iei de la asigurări cu testamentul tatălui tău, se poate să ai ceea ce ai nevoie, dar nu stai bine cu sănătatea. Am aflat totul şi nu te ascunde, jumătate din timpul tău te afli în clinici. Şi Angela, sora ta, ştie totul. Tot ce îţi spun este şi din partea ei.

ELSA: Mi-a scris.

ADRIANÓS: Îţi scrie în mod regulat. Discutăm totul despre tine. Dar tu eviţi să ajungi la subiect. Întotdeauna trăieşti în zăpăceala ta, în iluzia ta.

ELSA: Unde vrei să ajungi?

ADRIANÓS: Să te întorci.

ELSA: Unde?

ADRIANÓS: Acasă. Acasă la noi.

ELSA *(jenată)*: Copilul? T-ai gândit la el?

ADRIANÓS: Cu el împreună. Îl vreau.

ELSA: Nu îmi place, nu accept. Toată lumea din Corfu ştie acum ce s-a întâmplat cu mine. Şi-au dezlegat limbile şi au spus... Că te-am părăsit pentru altul, un străin.

ADRIANÓS: Au uitat cu toţii. Au altele acum.

ELSA: Şi se vor întoarce la ale noastre când voi intra iar în casă.

ADRIANÓS: Nu este casa ta? Nu eşti stăpâna ei? Soţia mea? Nu am divorţat!

ELSA: Şi ce e cu asta ? Ne-am despărţit. S-a aflat. Va pare că ai dat înapoi. Te vor subestima din cauza mea.

ADRIANÓS: Nimeni nu va spune un cuvânt. Toată lumea mă iubeşte şi are nevoie de mine.

ELSA: Este adevărat.

ADRIANÓS: Dar şi dacă se va găsi cineva să spună ceva, nu-mi pasă, nu mă interesează. Ce rău o să-mi facă?

ELSA: Mă interesează pe mine. Pentru că, deşi te-am părăsit, tot te respect. Nu vreau, dar deloc, să fii subestimat de dragul meu.

ADRIANÓS: Nu te opri la lucruri neînsemnate. În ultimă analiză, de acum ai nevoie de îngrijire. Gândeşte-te, dacă

sănătatea ta nu merge bine aici, străină între străini, ce se va întâmpla şi copilaşului tău?

ELSA: Mă gândesc la asta.

ADRIANÓS: Deci, de ce locuieşti aici singură? Întoarce-te în patrie, la cei cărora le pasă de tine, să te îngrijească.

ELSA: Este un motiv.

ADRIANÓS: Si dacă nu vrei să mai trăieşti în casa noastră, stai separat, singură, în altă parte. Să păstrezi, cel puţin, o legătură cu sora ta şi cu ceilalţi ai tăi. *(Privind-o, convingător.)* Spune-mi, unde greşesc? Cu ce?

ELSA *(încurcată)*: Nu găsesc *(Tuşeşte, suferind.)*

ADRIANÓS: Tuşeşti şi acum. *(Insistând.)* Deci?

ELSA: Reflectez la toate.

ADRIANÓS: Hotărăşte.

ELSA: Bucură-te şi nu-mi spune acum mai multe. Trebuie să mă întorc la copil. L-am lăsat la o vecină, să-l vegheze. Dormea la ora la care am plecat. Se va trezi şi mă va căuta.

ADRIANÓS: Te înţeleg. Voi fi, dacă ai nevoie de mine, la hotelul...

ELSA *(adaugă imediat)*: Mayerling. Îmi amintesc. Trec pe acolo...

ADRIANÓS *(în întregime cu dragoste în timp ce ea îi dă mâna)*: Îţi promit că am înţelegere.

ELSA *(gata de plecare)*: Cred...

ADRIANÓS: Şi încă ceva. *(Cu dragoste.)* Întotdeauna te...

ELSA *(îl întrerupe cu blândeţe)*: Nu spune!... (Şi imediat.) Îţi mulţumesc...

(Pleacă prima, dispare, în timp ce el încă mai priveşte spre ea. Luminile se sting, se aude muzica. Şi cu ea începe următoarea scenă.)

SCENA A NOUA

(În biroul-salon al lui Andrianós. O nouă întâlnire a acestuia cu Mirko.)

ADRIANÓS: Ce contează dacă m-am dus la Trieste? Pentru mine a fost întotdeauna oraşul pe care-l iubeam. Şi când studiam la Viena, pe la Trieste mergeam, cu vaporul. Am căpătat prieteni.

MIRKO: ...Care s-au pierdut. Aşa cum se pierd aproape întotdeauna prietenii din tinereţe.

ADRIANÓS: Depinde. Unii păstrează legătura.

MIRKO: Şi dumneavoastră şi aceştia aţi păstrat. Aţi aflat de la ei ce face Elsa, cum merge.

ADRIANÓS: Ei, da. Era ceva rău? Ei m-au informat că tot intra prin clinici după naştere, pentru că avea o problemă. I s-a zdruncinat sănătatea.

MIRKO: Şi aţi găsit motivul pentru a merge să o găsiţi, să o convingeţi să se întoarcă.

ADRIANÓS: Nu trebuia cineva să se intereseze, să nu fie mai rău, săraca?... Cine, deci? Sora ei, care are trei copii şi trebuie să fie alături de ei tot timpul? Dumneavoastră, care pretindeţi că aţi iubit-o, dar aţi dispărut şi niciodată nu aţi dat semn că existaţi? Cine altul? Un străin? Nu! Eu eram soţul ei, eu trebuia să merg. Chiar dacă am părăsit neterminat aici totul. O iubeam, trebuia... *(Schimbul de replici care urmează are loc pe un ton scăzut.)*

MIRKO: Dar ea...

ADRIANÓS *(întrerupându-l)*: Şi ea mă iubea. De asta s-a întors. Îi trecuse tulburarea pe care i-aţi provocat-o.

MIRKO: Nu... Eu eram de acum iubirea ei. Pe vecie.

ADRIANÓS: Greşit! Eu. Şi înainte, şi totdeauna.

MIRKO: Pentru dumneavoastră avea doar respect. Nu simţea dragoste. Dragostea a trăit-o cu mine. Cu mine a devenit mamă.

ADRIANÓS (izbucnind): Sunteţi impertinent. Reveniţi din nou la subiect. Că tatăl copilului sunteţi dumneavoastră.

MIRKO *(calm)*: Desigur, că eu!... Recunoaşteţi. Trebuie să terminăm.

ADRIANÓS: Asta zic si eu, să terminăm. Şi ca să îmi capăt liniştea de la dumneavoastră, ajung să spun şi...

MIRKO: Ce?

ADRIANÓS: Cât cereţi? Spuneţi!

MIRKO (copleşit): Nu am înţeles.

ADRIANÓS: Cât cereţi, spun! Bani! Sunt pregătit!

(Propunerea îl înfurie pe Mirko. Ofensat, cu demnitate, îl pălmuieşte. Adrianós îşi prinde obrazul lovit.)

ADRIANÓS (simţind insulta): Ei, asta chiar nu mi-am închipuit.

MIRKO (regretând): Vă cer iertare, dar...

ADRIANÓS: Vreau să mă lăsaţi în pace. Pricepeţi odată! Să nu îmi mai apăreţi în faţă altă dată.

MIRKO: Nu voi apare, dacă vreţi, niciodată. Doar când îmi voi lua copilul.

ADRIANÓS: Ce atestă că de copilul dumneavoastră este vorba?

MIRKO: Şi ce, că de al dumneavoastră?

ADRIANÓS: Până acum, un astfel de atestat nu este dat de ştiinţă. Cum că cineva este tatăl unui copil. Doar dacă îi seamănă...

MIRKO: Dumneavoastră... vă seamănă copilul?

ADRIANÓS: Aduce cu mama lui. Vă îndoiţi?

MIRKO: Nu. Am văzut asta.

ADRIANÓS *(nelinişti)*: L-aţi văzut?

MIRKO: Da, de departe. Nu vă speriaţi, nu m-am apropiat să vorbesc cu el, nicidecum. Să nu-l sperii înainte de a ne înţelege noi doi. L-am studiat de departe când mătuşa lui îl ducea la biserică împreună cu ai ei. Are ochii frumoşi ai mamei lui.

ADRIANÓS: Exact. Nimic care să vă dea dreptul să spuneţi...

MIRKO *(întrerupându-l, cu calm)*: Nu trageţi concluzii. Vă voi întreba ceva. Ce nume are copilul ?

ADRIANÓS: Iannis. Ca al tatălui meu.

MIRKO: Doar Iannis se numeşte?

ADRIANÓS: Si mai cum?

MIRKO: Şi Petros. Iannis este Iovan, în sârbă. Şi Petros este Petre. Numele acestea le aveau cei doi fraţi ai mei care au murit aici şi au fost aruncaţi în mare, în loc de mormânt. Şi numele acestea două mi le-a promis în scrisoarea ei Elsa, că le va da copilului nostru, dacă s-ar fi născut băiat, pentru că asta aş fi vrut eu, ca să-i aduc înapoi. Am scrisoarea aceasta! Să vi-o arăt! (Scoate dintr-un buzunar de la piept o scrisoare.)

ADRIANÓS *(cu tulburare şi frică)*: Este falsă!

MIRKO: Dovediţi-o! Iovan şi Petre este copilul. La fel ca şi cei doi fraţi ai mei morţi.

ADRIANÓS *(cu furie)*: Nu ştiu ce-mi spuneţi. Si nici nu-mi pasă ce nume aveau toţi fraţii dumneavoastră! *(Deschizând sertarul bine-cunoscut al biroului său.)* Îmi pasă doar de un lucru. *(Luând revolverul şi îndreptându-l spre Mirko cu furie.)* Şi de aceea voi merge până la capăt. Acum sunt singurele mijloace pe care le am! Tot ce aveţi nevoie. Să terminăm!

(Se aude o împuşcătură puternică şi se face întuneric. Muzică forte.)

SCENA A ZECEA

(În acelaşi loc. Singură, o femeie în vârstă, o orăşeancă simplă. Mama lui Mirko. Aşteaptă, aşezată pe canapea, cu o tavă în faţa ei, pe care este apă şi o chesea cu dulceaţă. Nu o atinge. Arată profund tristă. Imediat se deschide uşa şi apare Adrianós, ca şi cum ar veni de afară.)

ADRIANÓS (neliniştit): Mă scuzaţi că aţi aşteptat. Nu am ştiut că sunteţi aici. Tocmai m-a anunţat menajera. V-a oferit ceva dulce?

MAMA *(în picioare)*: Da. Cine să vrea? Doar apă am băut. Nu-mi coboară nimic pe gât.

ADRIANÓS *(întristat)*: Înţeleg...

MAMA: Doar unul mi-a mai rămas... Şi acesta...

ADRIANÓS (o întrerupe ca şi cum ar căuta să evite urmarea): Vom ajunge la subiect. Şi din fericire, o să vorbim uşor, că aţi învăţat bine limba...

MAMA *(întrerupându-l)*: Nu am uitat-o, mai bine zis.

ADRIANÓS, mirându-se: Păi, nu sunteţi sârboaică?

MAMA: Sârboaică am devenit, de când m-am măritat. Însă părinţii mei erau greci.

ADRIANÓS: Greci? Şi cum?..

MAMA *(imediat)*: După cum probabil ştiţi, în anii aceia de demult, plecau de aici, din Epir şi din Kastoria şi din Veria, şi mergeau în Austria pentru comerţ. Destui trăgeau şi în Budapesta. Acolo, un pic mai departe, într-un loc, Sfântul Andrei, trăiau doar ortodocşi. Cei mai mulţi sârbii şi puţini grecii. Ei bine... erau şi bunicii mei, negustori de blănuri, şi ei au rămas acolo şi copiii lor... Şi cei care ne-am născut din ei. Şi am crescut lângă sârbi, cu toţii vecini.

ADRIANÓS *(continuând)*: Şi unul dintre aceştia a venit la tatăl dumneavoastră şi v-a cerut.

MAMA: Aşa cum spuneţi. Om bun. Am făcut băieţii. Şi când Serbia s-a liniştit puţin, am luat ce aveam şi am venit la Valievo. Oraş frumos, lume bună şi acolo. Şi de câte ori mi se întâmpla, vorbeam limba părinţilor mei. Nu am uitat-o.

ADRIANÓS: Asta e bine.

MAMA: Aici, când am ajuns, mi-am reamintit şi ce uitasem.

ADRIANÓS: Perfect.

MAMA: Aşa, orice voi spune mă vei înţelege şi nu vei avea scuze.

ADRIANÓS: Desigur. Nici nu am intenţia să mă ascund în spatele unei scuze.

MAMA *(prinzând curaj)*: Atunci, cu onestitate, spune-mi. E dreptul tău să mi-l omori?

ADRIANÓS: Nu l-am ucis. De la spital am venit acum. Merge bine. În câteva zile va ieşi.

MAMA: A vrut Dumnezeu să mi-l ţină în viaţă. Tu, altceva ai vrut.

ADRIANÓS *(foarte repede)*: Nu.

MAMA: Atunci cum s-a rănit?

ADRIANÓS: Din greşeală.

MAMA: Greşeala cui? Singuri eraţi aici înăuntru. Tot timpul, voi singuri.

ADRIANÓS: De unde ştiţi? „Tot timpul, noi singuri...”

MAMA: M-a luat cu el, eram afară. Şi eu, sub streaşină, l-am aşteptat să iasă.

ADRIANÓS: O dată v-am văzut de la fereastră. Peste drum, în timp ce v-aţi apropiat de el imediat.

MAMA: Doream să îmi spună, să aflu. Dar ieri, în loc să îl ascult pe el, a ajuns la urechile mele zgomotul armei care l-a lovit.

ADRIANÓS *(într-o postură dificilă)*: Din greşeală!

MAMA: Aşa spui tu! Se fac astfel de greşeli, doctore?

ADRIANÓS: Se fac! Crede-mă, mamă nefericită. Ştii ce ne-a adus unul împotriva celuilalt?

MAMA: Ştiu totul.

ADRIANÓS: Ei bine, am vrut doar să-l sperii. Să înceteze să mă ameninţe cu copilul. Îmi golisem revolverul. Şi chiar am aruncat gloanţele pe fereastră, atunci când v-am văzut apropiindu-vă de el pe stradă. Dar, aşa cum se spune, dracul are multe picioare. Un glonţ a rămas în revolver. Şi accidentul s-a petrecut fără voia mea. *(Îngrijorat.)* Spun adevărul. Vă jur, pe copilul pe care-l am.

MAMA: Lasă copilul, nu-l aminti.

ADRIANÓS: Dar nu am altceva mai sfânt. *(Rugător.)* Femeie nefericită, crede-mă.

MAMA *(înmuindu-se)*: Bine, fie... aşa.

ADRIANÓS: Gândeşte-te doar care ar fi fost situaţia mea dacă glonţul îl găsea un pic mai încolo, în inimă.

MAMA: Tu să te gândeşti, doctore.

ADRIANÓS: Mă gândesc. Şi nu mă liniştesc. Am ieşit de la interogatoriu o cârpă.

MAMA: Şi ai văzut? Şi el a spus că a fost un accident.

ADRIANÓS: M-a acoperit.

MAMA: Te apreciază, ştiu asta. Întotdeauna spunea, după ce mi s-a întors, că dacă nu erai tu, atunci când a fost bolnav aici, nu l-aş fi văzut nici pe el. Tu l-ai scăpat, aşa cum l-ai îngrijit.

ADRIANÓS: Ca să vină după ani şi să-mi ceară copilul.

MAMA: Ascultă, doctore. Nu amesteca una cu alta. Ca doctor, ai făcut ceea ce trebuia. Era datoria ta faţă de el şi faţă de oricare ar fi avut nevoie de tine. Ştiu de la bărbatul meu, care petrecea nopţi întregi departe de casă, la datorie.

ADRIANÓS: Doctor?

MAMA: Da, doctor şi el.

ADRIANÓS: Dar nu i s-a întâmplat ca unul dintre cei pe care i-a îngrijit să-i seducă femeia.

MAMA: Nu i s-a întâmplat, nu. Pentru că femeia lui, chiar dacă s-ar fi găsit cineva să o iubească, avea copii care o legau. Şi de aceea nu ar fi plecat pentru nimic, pentru tot binele din lume! Ar fi rămas la bărbatul ei!

ADRIANÓS: Ce vrei să spui cu asta?

MAMA: Eu nu vreau să-ţi spun. Înţelegi. Spun doar că sentimentele celui pe care îl iubim, sau ale aceleia, nu putem să le definim întotdeauna. Ţi s-a nimerit ţie un astfel de curs al evenimentelor. Fiul meu şi... femeia ta cea bună s-au îndrăgostit. Au vrut sau nu, li s-a întâmplat.

ADRIANÓS: Aşa de simplu o spui...

MAMA: Atât de simplu, cum se întâmplă. Şi tot atât de simplu a venit pe lume copilul lor.

ADRIANÓS: Copilul meu! Ea, când a rămas însărcinată, stătea aici, în casă. Se culca cu mine.

MAMA *(calmă)*: Ascultă, doctore. Ştiu totul. Nu-mi spune ce ai spus şi fiului meu. Aşa, de nebună, nu am venit aici, să căutăm un copil care nu este sângele nostru. Am venit pentru că, după cum i-a scris ea însăşi, este copilul lor. Iar eu am venit, pentru că este nepotul meu. Gândul acesta m-a făcut să pornesc la un drum atât de aspru şi să fiu în pericol noaptea, în mijlocul mării. Am venit cu fiul ce mi-a mai rămas, unul dintre cei patru pe care i-am avut, ca să am acest vlăstar, care este continuarea familiei noastre. Să nu se întrerupă generaţia bărbatului meu şi să meargă înainte numele lor. Pavlici din Valiero.

ADRIANÓS *(rezistă)*: Şi eu, crezi că am alt copil?

MAMA: Au fraţii tăi. M-am informat despre tine aici, atâtea zile. Numele vostru se continuă şi cu nepoţii tăi.

ADRIANÓS *(gânditor, privind-o)*: Altfel mi te-am închipuit, doamnă, la prima vedere când ai intrat, şi altfel acum. Te impui. Ştii să ceri... Să insişti.

MAMA *(evaziv, cu stoicism)*: Viaţa te face să poţi. Şi prin câte am trecut, ştiu să insist. Pentru că acum nu mai am multe de cerut. Am pierdut pe cele multe, care cer multe. Îl vreau doar pentru singurul meu fiu, pe copilul acestuia, îl vreau pe urmaşul nostru, pe nepotul nostru. *(Privindu-l fără milă.)* Mă înţelegi?

ADRIANÓS (dezorientat, impresionat): Încerc... *(În acest moment se aude de afară un cântec interpretat de destule voci si de chitare. Se aude tot mai tare, ca si cum cântăreţii ar ajunge în fata casei.)*

MAMA *(ascultând)*: Cântă afară...

ADRIANÓS *(găsind ocazia să iasă din impas)*: O fi vreo petrecere. Se întâmplă în Corfu astfel de lucruri..

MAMA: Au găsit şi când, acum când...

ADRIANÓS *(completează)*: ...trăim o situaţie foarte dificilă cu italienii, şi nu ştim cum va evolua încă. Suntem neliniştiţi. Şi poate şi de asta cântă. Să se elibereze sufleteşte. Şi să prindă curaj cei care îi ascultă.

MAMA *(părând a fi de acord)*: Întotdeauna, în momente neplăcute, trebuie să ai curaj. *(Ascultând şi apropiindu-se de fereastră.)* Frumos se mai aude cântecul ăsta!

(Cântecul de afară se aude tot mai tare şi în timp ce cei doi ascultă, se încheie scena. Se sting luminile. Cântecul face legătura cu ceea ce urmează.)

SCENA A UNSPREZECEA

(În acelaşi loc. Scena începe cu acel cântec optimist care se sfârşeşte. Faţă în faţă sunt Adrianós şi Mirko, acestuia îi atârnă mâna stângă de la umăr, ca şi cum ar fi grav rănit la braţ. Sacoul îl poartă pe jumătate pe partea dreaptă, cealaltă parte este aruncată pe spate.)

ADRIANÓS: Vreau să mă crezi şi tu. Nu am avut nicio intenţie să te ucid. Doar ca să te ameninţ am ridicat pistolul pe care îl credeam complet gol.

MIRKO: Să nu mai revenim la asta, de vreme ce am declarat că este vorba de accident. Am spus: eu ţineam pistolul.

ADRIANÓS *(recunoaşte)*: A fost mult din partea ta.

MIRKO: Mult sau puţin, asta am simţit. A fost un moment de tulburare pentru amândoi. Oare şi eu, în anumite momente ale conflictului nostru nu te vedeam ca pe un duşman şi nu am ridicat mâna şi nu te-am lovit? Pe tine, cel care m-ai salvat. Deşi am avut grijă întotdeauna să se vorbească cu respect şi politeţe.

ADRIANÓS: Am văzut asta de la început.

MIRKO: Să spunem mulţumesc că nu au existat consecinţe mai rele.

ADRIANÓS: Până când ţi se va vindeca mâna complet, nu te vei dezlipi de aici, în Corfu vei rămâne, să te îngrijesc.

MIRKO: Nu voi pleca de aici nu de asta, ci pentru că... *(Se aude un clopot dăngănind funebru şi lent şi Adrianós se agaţă de asta ca să schimbe discuţia.)*

ADRIANÓS: Iar dăngănit funebru de clopot. A mai murit unul dintre răniţii obuzelor. Am făcut tot ce era posibil să-l scăpăm, dar...

MIRKO: Am auzit că este un copil.

ADRIANÓS: Da.

MIRKO *(continuând)*: De vârsta lui Iovan al meu. Săracul... Mă gândesc la părinţii lui nefericiţi...

ADRIANÓS *(spontan)*: Nu are mamă.

MIRKO *(pe gânduri)*: Nici el...

ADRIANÓS *(continuând)*: A fost ucisă din prima zi de bombele care cădeau acolo unde erau adăpostiţi refugiaţii din Asia Mică. A scăpat nenorocita de acolo şi şi-a găsit moartea aici.

MIRKO *(pentru a scăpa de subiectul copilului)*: A apucat să nu-şi vadă băiatul mort.

ADRIANÓS: Sperăm acesta să fim ultima victimă a acestui raid lipsit de bărbăţie al italienilor. Arată că ocupaţia lor s-a terminat. Guvernul nostru se adresează organizaţiilor internaţionale şi ceva reuşeşte... Dar nu fără niciun cost pentru naţiune.

MIRKO: Ieri la spital au venit copii. Elevi la o şcoală.

ADRIANÓS *(ca şi cum s-ar îngrijora)*: Am aflat. S-a întâmplat la ora aceea să fiu în afara oraşului. Dacă ştiam dinainte, aş fi împiedicat. A fost ideea nefericită a unui învăţător ca elevii lui să viziteze pe răniţii de la asediu, ca să înţeleagă ce nenorociri provoacă duşmanii. Ca şi când ar fi obligatoriu să vadă copiii cum suferă nişte grav răniţi şi pe alţii să... ca să...

MIRKO *(întrerupându-l)*: Unul dintre copiii aceştia, de şapte ani, s-a despărţit de ceilalţi şi a intrat în camera mea. M-a privit, m-a întrebat dacă am dureri şi eu i-am spus că nu şi l-am mângâiat. El mi-a zâmbit. Credea că şi eu sunt rănit de obuze.

ADRIANÓS *(neliniştit)*: Dar tu nu i-ai spus...

MIRKO *(întrerupându-l)*: Nu, bineînţeles. Altundeva vreau să ajung. Citisem cândva într-o povestire că un bebeluş plângea într-o vie, unde femeile lucrau la cules. S-a sculat din somn şi se zvârcolea de plâns. L-au luat femeile, l-au alintat, i-au făcut o mie şi una de lucruri, dar nici gând ca el să se oprească din zvârcoleala plânsului. S-ar fi dus, ar fi murit... Până când a venit bunica lui şi l-a luat în braţe. Şi el, la respiraţia ei, s-a oprit, s-a liniştit, şi-a revenit.

ADRIANÓS *(întrebând, încet)*: Ei, şi?

MIRKO: Povestirea avea titlul „Sângele”. Şi voia să spună cu asta ce putere are sângele. Strigă. Şi am înţeles asta atunci când băiatul acesta de care am amintit, a intrat în camera mea şi mă privea cu tandreţe cu ochişorii lui... *(Concluzionând.)* Striga sângele meu lângă el. Pentru că acest copil era Iovan-Petre al meu...

ADRIANÓS *(încercând să-şi reţină neliniştea)*: Nu ai spus aşa ceva!

MIRKO: Nu, şi nu! Nu! Nu trebuie un copil să fie luat prin surprindere cu un adevăr dificil.

ADRIANÓS: Chiar dacă este adevărat...

MIRKO: Este! Să nu ne întoarcem la asta. Ştiţi bine. Întrebarea este numai cum vom da acest adevăr, astfel încât copilul să îl accepte şi să nu-i fie rănit sufletul. Pentru că şi

dumneata, şi eu, îl iubim. Văd cât de mult îl iubiţi în lupta pe care o daţi cu mine ca să mi-l refuzaţi. Fie, pentru că este copilul celei pe care aţi iubit-o, şi o păstrează vie, fie pentru că a intrat în viaţa dumneavoastră şi a umplut-o...

ADRIANÓS *(admite)*: Toate la un loc...

MIRKO: Şi eu, pe de altă parte, îl iubesc pentru că e copilul meu. Şi copilul celei care m-a ajutat să exist... Şi dacă nu mi-l daţi, nici dumneavoastră nu veţi avea linişte. Pentru că, şi dacă rămân aici mut şi mă uit la el, sângele meu o va spune, îl va chema să vină la mine, să se întrebe, pentru că ne iubim... *(Privindu-l.)* Este aşa? Probabil vă temeţi...

ADRIANÓS (recunoaşte): Deja mă tem...

MIRKO *(calm)*: Deci, ce poate fi mai bun decât totul să se desfăşoare cu calm.

ADRIANÓS: Adică, cum?

MIRKO: Voi rămâne aici. Nu plec. Nici mama mea, care aşteaptă iar afară în drum cele ce voi merge să-i spun...

ADRIANÓS *(reacţionează)*: Dar de ce o lăsaţi singură, săraca, în drum? Poate aştepta în casă... Ce o gândi...

MIRKO: Nimic rău despre dumneavoastră. Este obişnuită să aştepte... Din nou singură, probabil, la noi acasă. Dar va şti că acest copil, nepotul ei, care este urmaşul nostru, după cum v-a spus, va merge acolo într-o zi şi va avea şi el numele familiei Pavlici. Iovan-Petre Pavlici. *(Privindu-l liniştit.)* Mă înţelegeţi?

ADRIANÓS: Perfect. *(Cu nerăbdare.)* Urmarea...

MIRKO: Probabil copilul este încă prea mic să audă că altcineva este tatăl lui. Poate că în doi ani va fi capabil să înţeleagă mai bine şi să accepte... Apoi... Şi cu ceea ce se întâmplă acum în Corfu – invazia italienilor, răniţii... Îl vor ajuta să înţeleagă ce tulburări aduc lumii războaiele... cum se implică unii oameni ...

ADRIANÓS *(ascultă, dus pe gânduri)*: Peste doi ani, zici...

MIRKO: Da. Poate şi mai mulţi. Vom vedea...

ADRIANÓS *(dezorientat)*: Şi până atunci?...

MIRKO: Va rămâne aici cu voi. Cu dumneavoastră, cu verişorii lui de la mătuşă...

ADRIANÓS: Excelent! Şi tu?

MIRKO: Şi eu aici, în Corfu. Voi găsi ceva de lucru ca să trăiesc aici. Ştiu multe să fac.

ADRIANÓS: Şi vei vedea copilul.

MIRKO: Cu o motivaţie sau alta. Regulat. Dar mereu mut.

ADRIANÓS: Până când?

MIRKO: Spuneţi dumneavoastră *(până când).*

ADRIANÓS: Să hotărâm amândoi când a sosit momentul. Cel corect, cel adecvat. Şi atunci amândoi o să-i mărturisim cum s-au întâmplat toate... Ca egali şi ca prieteni o să le spunem.

MIRKO: Şi ca pe nişte egali acesta ne va percepe. Şi ne va iubi veşnic. Pentru că şi eu o să-i arăt întotdeauna iubire pentru dumneavoastră. Şi un respect adânc.

ADRIANÓS *(cu calm)*: Vino tu în locul meu. Ce să am eu pentru tine?

MIRKO *(cu simplitate)*: Înţelegere... Nu sunt eu cel vârstic, ca să dau sfaturi. Dar mă gândesc simplu, ceea ce v-am spus şi alaltăieri. Aşa a fost să fie. Şi învingem cu greu viaţa atunci când persoana pe care-o iubim este atrasă în altă parte. Atunci nu învingem viaţa. Şi bine este pentru noi să o acceptăm aşa cum vine şi să ne împăcăm cu ea.

ADRIANÓS *(pe gânduri)*: Frumos ştii să vorbeşti. De asta...

MIRKO *(întrerupându-l liniştit)*: Întotdeauna am citit. Până şi pe D'Annunzio[1]. *(Se lasă o tăcere de câteva secunde.)*

ADRIANÓS: Hei, bravo! *(Gânditor, ca şi cum ar recapitula).* Aşa, deci.

MIRKO: Aşa... Simplu..

ADRIANÓS: Ce mai rămâne?

MIRKO: Dumneavoastră stabiliţi.

ADRIANÓS *(înaintează şi deschide fereastra şi îl cheamă)*: Strigă la mama ta să vină sus.

MIRKO *(îl priveşte ghicind urmarea, se apropie şi strigă spre drum)*: Mamă, draga mea mamă, osteneşte şi urcă!

ADRIANÓS *(pentru Mirko)*: Uşa este deschisă.

MIRKO *(repetă către mama lui)*: Uşa este deschisă! *(lui Adrianós.)* Vine.

ADRIANÓS *(închide fereastra)*: Bineee... Se face şi asta...

MIRKO: Ce o să-i spuneţi?

ADRIANÓS: Te grăbeşti. Să mâncăm mai întâi cu toţii. *(Şi în timp ce Mirko îl priveşte derutat.)* Şi copilul. Să trimit să-l aducă de la mătuşa lui. *(Face să sune un clopoţel de masă, în timp ce uşa se deschide apucă şi apare mama lui Mirko, cu aceleaşi haine din scena ei anterioară.)*

MAMA *(în uşă)*: Am sosit. Bună ziua.

---

[1] Gabriele d'Annunzio, principe de Montenevoso (1863 – 1938) a fost un poet, romancier, nuvelist şi dramaturg italian, preşedinte al Academiei Italiene.

ADRIANÓS: Bine ai venit, Bunico!

(Muzică)

SFÂRŞITUL PIESEI

Cuprins

NOTĂ BIOGRAFICĂ....4
DATE TRADUCĂTOR....7
CĂTRE CITITORI....8
AM DREPTUL....9
PERSONAJE....9
PARTEA ÎNTÂI....10
SCENA ÎNTÂI....10
SCENA A DOUA....15
SCENA A TREIA....22
SCENA A PATRA....26
SCENA A CINCEA....27
SCENA A ŞASEA....30
PARTEA A DOUA....33
SCENA A ŞAPTEA....33
SCENA A OPTA....34
SCENA A NOUA....38
SCENA A ZECEA....41
SCENA A UNSPREZECEA....45

UER PRESS
Vasile Alecsandri 8, sector 1 Bucureşti,
021.317.98.73
uersediu@yahoo.com
www.uniunea-elena.ro